

ISSN: 2147-1061

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW
REVUE DE DROIT CONSTITUTIONNEL

Cilt: 2/Sayı 4
Volume: 2/Issue: 4
Yıl/Year: 2013

Anayasa Hukuku Araştırmaları Derneği (Anayasa-Der) Yayını
Published by the Association of Research on Constitutional Law (ARCL)
Publiée par l'Association de Recherches en Droit Constitutionnel (ARDC)

Anayasa-Der, IACL (Anayasa Hukuku Uluslararası Derneği) üyesidir
ARCL is member of the IACL/ ARDC est membre de l'AIDC

YAZI KURULU/EDITORIAL BOARD

İbrahim Ö. Kaboğlu, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi
Christina Murray, Professor at University of Cape Town
Eric Sales, Maître de conférences à l'Université Galatasaray et à l'Université Montpellier I
Erkan Duymaz, Dr., İstanbul Üniversitesi
Tolga Şirin, Dr., Marmara Üniversitesi
Evra Çetin, Av., İstanbul Barosu

YAYIN KURULU/BROADCASTING BOARD

Profesör İbrahim Ö. Kaboğlu, Marmara Üniversitesi
Profesör Necmi Yüzbaşıoğlu, Galatasaray Üniversitesi
Profesör Sibel İnceoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi Üniversitesi
Profesör Bertil Emrah Oder, Koç Üniversitesi
Profesör Sevtap Yokuş, Kocaeli Üniversitesi
Profesör Sultan Üzeltürk, Yeditepe Üniversitesi
Doçent Selin Esen, Ankara Üniversitesi
Doçent Ece Göztepe, Bilkent Üniversitesi
Doçent Şule Özsoy, Galatasaray Üniversitesi

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

Professor Rainer Arnold, University of Regensbourg
Profesor César Landa Arroyo, Ponticia Universidad Catolica del Peru
Professeur Yadh Ben Achour, Université de Cartage
Professor Eva Brems, Ghent University
Profesör Meltem Dikmen Caniklioğlu, İzmir Ekonomi Üniversitesi
Profesör Osman Doğru, Marmara Üniversitesi
Profesor Marcelo Figueiredo, Pontifica Universidade Catolica de Sao Paulo
Professeur Thomas Fleiner, Université de Fribourg
Professeur Lauréline Fontaine, Sorbonne nouvelle-Paris 3
Professor Lech Garlicki, European Court of Human Rights
Professeur Tania Groppi, Université de Siena
Professor Vicki Jackson, Harvard School of Law
Professor Mo Jihong, Institute of Law, Chinese Academy of Social Sciences
Profesör İoanna Kuçuradi, Maltepe Üniversitesi
Professeur Jean Marcou, Université de Grenoble
Professeur Bertrand Mathieu, Université Paris-Sorbonne
Professeur Jean Morange, Université de Limoges
Professor Christina Murray, University of Cape Town
Profesör Erdal Onar, Bilkent Üniversitesi
Profesör Merih Öden, Ankara Üniversitesi
Professor Raul Pangalangan, University of Philippines
Professor Michel Rosenfeld, Cardozo School of Law
Professor Martin Scheinin, European University Institute
Professor Eivind Smith, University of Oslo
Professor Adrienne Stone, University of Melbourne
Profesor Elena-Simina Tanasescu, University of Bucarest
Profesör Turan Yıldırım, Marmara Üniversitesi

Anayasa Hukuku Dergisi
Journal of Constitutional Law/Revue de Droit
Constitutionnel

“Hakemli Dergidir”/“Peer reviewed Journal”

Cilt: 2/Sayı: 4

Volume: 2/Issue: 4

Yıl/Year: 2013

Yayın Sahibi/Publisher: Legal Yayıncılık A.Ş. adına Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni *on Behalf of* Legal Yayıncılık A.S. *Publisher and Executive Editor*
Av./Aal. Lütfürrahman BAŞÖZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Responsible Manager: Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu

Yayıncının Adı/Name of Publishing Company: Legal Yayıncılık A.Ş.
(Sertifika No./Certificate No. 27563)
Tel.: 0 216 449 04 86

Basıncının Adı/Printed by: Net Kırtasiye Tanıtım ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti (Net Copy Center)
(Sertifika No./Certificate No. 13723)
Tel. 0212 249 40 60

Basıldığı Yer/Place of Publication: İnönü Cad. Beytülmalcı Sk. No: 23/A
Gümüşsuyu/Beyoğlu-İstanbul

Basım Tarihi/Publication Date: 2013

Yönetim Yeri/Place of Management: Bahariye Cad. No: 63/6 Kadıköy/İstanbul
Tel.: (216) 449 04 85
Faks (Fax): (216) 449 04 87

E-posta/E-mail: legal@legal.com.tr

URL: www.legal.com.tr

Yayın Türü/Type of Publication: Bu dergi yılda iki sayı olarak yayımlanan yerel, süreli hakemli bir hukuk dergisidir/
This journal is a peer-reviewed national law journal published two times in a year

ISSN: 2147-1061

Dergiye yapılan atıflarda “**AYHD**” kısaltması kullanılmalıdır.

*For citations please use the abbreviation: “**AYHD**”.*

Katkıda bulunmak isteyenler için iletişim bilgileri/

All correspondence concerning articles and other submissions should be addressed to:

E-mail: ikaboglu@marmara.edu.tr

tolgasirin@gmail.com

Bu dergide yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlara aittir.

Articles published in this journal represent only the views of the contributors.

Copyright © 2013

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Legal Yayıncılık A.Ş. ile Prof.

Dr. İbrahim Kaboğlu'nun yazılı izni olmadan, fotokopi yoluyla veya elektronik, mekanik ve sair suretlerle kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, kayda alınamaz.

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by means, without the prior expressed permission in writing of the Legal Yayıncılık A.S. and Prof.

Dr. İbrahim Kaboğlu

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ

Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D. 6 Kadıköy – İstanbul

Tel: (216) 449 04 85 – 449 04 86 Faks: (216) 449 04 87

İnternet adresi: www.legal.com.tr/http://anayasader.org/

E-posta: legal@legal.com.tr/anader@googlegroups.com

İÇİNDEKİLER / INDEX / SOMMAIRE

SUNUŞ YAZISI / EDITORIAL / AVANT-PROPOS

Anayasa Fetişizmi ve Anayasasızlaştırma İkilemi ... The Dilemma of Constitutional Fetishism and De-constitutionalization Dilemme entre fétichisme constitutionnel et « déconstitutionnalisation » İbrahim Ö. Kaboğlu	7
---	---

MAKALELER / ARTICLES

Türkiye'nin Zorlu Demokratik Anayasa Arayışı La difficile recherche d'une constitution démocratique en Turquie The Difficult Search for a Democratic Constitution in Turkey Alain Bockel	21
'Amerika'da Demokrasi'den ... Türkiye'de 'İleri Demokrasi'ye 'De la démocratie en Amérique'... à la 'démocratie avancée' en Turquie From 'Democracy in USA'... to 'Further Democracy' in Turkey Ercan Eyüboğlu	53
Yemen Ulusal Diyalog Kongresi Yemen's National Dialogue Conference Christina Murray	167
Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Adaylık (2007 Anayasa Değişikliği ve 6271 No'lu Yasa Ekseninde Karşılaştırmalı Bir Analiz) Candidacy in Presidential Elections in Turkey (A Comparative Analysis in Light of the 2007 Amendment and the Act Abdullah Sezer	203
Gezi Parkı Çıkmazında Demokrasi ve İnsan Hakları Democracy and Human Rights at the Gezi Park Impasse Erkan Duymaz	269
Türkiye'de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkına İlişkin Sorunlar Constitutional Problems of Freedom of Assembly in Turkey Tolga Şirin	293
Afet Riski Altında Temel Hak ve Özgürlükler: 6306 Sayılı Afet Yasası Kapsamında Temel Hak ve Özgürlüklere Getirilen Sınırlamalar Fundamental Rights and Freedoms Under Catastrophe Risk: Limitations to Fundamental Rights and Freedoms within the Scope of Disaster Law no. 6306 Seda Yurtcanlı	321
Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı Margin of Appreciation Doctrine and its Significance for the Turkish Constitutional Court Tolga Şirin	363

**KARAR İNCELEMELERİ / REVIEWS OF DECISIONS-JUDGEMENTS
/NOTES DE JURISPRUDENCE**

Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesinin R.K.B/Türkiye Kararı ve Kararda Benimsenen Görüşlerin Olası Etkileri R.K.B/Turkey Decision of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women and the Possible Effects of the Views Adopted in the Decision Tijen Dünder-Sezer	405
---	-----

**ANAYASA HABERLERİ / CONSTITUTIONAL NEWS / INFORMATIONS
CONSTITUTIONNELS**

Bu Sayının Anayasa Haberleri Constitutional News of This Issue Erkan Duymaz - Tolga Şirin	437
LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU	454
ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS	454
LEGALBANK ABONELİK FORMU	455
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LAW DATABASE	455

SUNUŞ YAZISI

ANAYASA FETİŞİZMİ VE ANAYASASIZLAŞTIRMA İKİLEMİ...

İbrahim Ö. Kaboğlu*

Önceki sayının sunuş yazısı, “Yeni Anayasa: Süreç, İçerik ve Düzen” başlığı ile TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu (AUK) tarafından müzakere ve yazımı devam eden metin esas alınarak “Anayasa sorunsalı”na özgülendi. Dergi’nin 3. Sayısının yayımlandığı Nisan 2013’ten Ekim 2013’e “anayasal düzlem”de neler değişti? Bu soruya verilecek yanıt, bu kez, yeni anayasa sürecinden çok, yürürlükteki Anayasa’ya saygı sorunsalına kaymış bulunuyor. Neden ve nasıl?

1) Anayasa Uzlaşma Komisyonu (AUK) tarafından yürütülen yazım çalışması, “üzerinde uzlaşılan 60 madde”de durmuş bulunuyor. AYHD-4’ün basıma verildiği sırada, “60 maddelik paket”in TBMM tarafından kabul veya AUK’nın çalışmalarına devam olasılığı hemen hemen hiç kalmamıştı.

2) Yürürlükteki Anayasa’ya saygı sorununa gelince; Türkiye’nin ağırlaşan siyasal sorunları karşısında bunalan siyasal aktörler, genellikle sorunun “1982 Anayasası”ndan kaynaklandığını beyan eder. Bunu somutlaştırmaktan kaçınan sorumlular, yeni Anayasa ile sorunların aşılacağını eklemeyi de ihmal etmezler; ancak, nasıl aşılanacağını belirtmezler. Gerçekten, kamu makamlarının yetki, görev ve sorumlulukları açısından yürürlükteki Anayasa’nın ne tür bir engel oluşturduğu belli değildir. Buna karşılık, hak ve özgürlüklere ilişkin güvenceler bakımından, “Anayasa’nın üstünlüğü” kuralının saygı görmediği, tartışma götürmeyecek derecede açıktır. Bu çerçevede iki anayasal sorun, 2013 yaz ve sonbaharına damgasını vurmuş bulunuyor:

Bunların birincisi, “Gezi Parkı”nın inşaat yoluyla kapatılmasına gösterilen toplumsal tepkiyi kamusal makamların şiddet yoluyla bastırmasıdır. Bu amaçla kullanılan araçlar, Anayasa’nın birçok hükmünü ihlal etmiştir. Öyle ki, 31 Mayıs’tan 16 Haziran 2013’e kadar uzanan eylemler zinciri, adeta bir tür “anayasasızlaştırma süreci” olarak nitelenebilir.

Bunların ikincisi ise, Dergi’nin basıma verildiği bir sırada Başbakan tarafından gündeme getirilen, “Öğrenci Evleri” veya “karma öğrenci

---

* Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

yurtları”dır. Öğrencilerin özel yaşamına müdahale, Anayasa madde 20 ve 21’in güvence altına aldığı, “özel yaşama saygı hakkı” ile “konut dokunulmazlığı”nın ihlali anlamına gelmektedir.

Yaz ve güz aylarında tanık olunan uygulama ve olaylar zinciri, şu ikilemi veya karşıtlığı günışığına çıkarmıştır: bir yandan, yeni “Anayasa fetişizmi” yapılırken, öte yandan, “anayasasızlaştırma süreci” devam etmektedir. Bu süreç, hukuk devleti bakımından sürdürülebilir olmaktan uzaktır.

Gerek yenisi için hazırlık, gerekse yürürlükteki bakımından “anayasasızlaştırma” süreci, Türkiye’yi hayli içe kapanık bir konuma soktu. Bu nedenle, bu sayıda yer alan ve Profesör Christina Murray tarafından kaleme alınan “Yemen deneyimi”ne ilişkin yazı, anayasal sorunlar bakımından -sınırlı da olsa- Türkiye dışına bakma olanağı sağlayacak: “Yemeni National Dialogue Conference / Yemen Ulusal Diyalog Kongresi”.

Bununla birlikte, yazıların çoğunluğu Türkiye’nin güncel siyasal ve anayasal sorunlarına ilişkin bulunmaktadır.

Galatasaray Üniversitesinde uzun yıllar görev yaptıktan sonra Paris’e yerleşen Profesör Alain Bockel’in, “La difficile recherche d’une constitution démocratique en Turquie / Türkiye’nin Zorlu Demokratik Anayasa Arayışı” başlıklı olup, yine iki dilde yayımlanan yazısı, Türkiye’deki demokrasi sorununa hem dışarıdan hem de içeriden bakış açısını yansıtmaktadır.

Buna karşılık Profesör Ercan Eyüboğlu, yine iki dilde kaleme aldığı, “ ‘De la démocratie en Amérique’... à la ‘démocratie avancée’ en Turquie / “ ‘Amerika’da Demokrasi’den ... Türkiye’de ‘İleri Demokrasi’ye” başlıklı makalesinde, Türkiye’deki rejim arayışı üzerine zengin bir karşılaştırmalı malzeme kullanarak, bir tür “dışarıdan bakış”ı da yansıtmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Abdullah Sezer’in, “Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Adaylık (2007 Anayasa Değişikliği ve 6271 No’lu Yasa Ekseninde Karşılaştırmalı Bir Analiz) / The candidacy in Presidential Elections in Turkey (A Comparative Analysis in the Light of the 2007 Amendment and the Act)” başlıklı makalesi, 2014 Türkiyesine damgasını vuracak olan Cumhurbaşkanlığı seçimlerine de ışık tutucu bir incelemedir.

Dr. Erkan Duymaz ise, “Gezi Parkı Çıkamazında Demokrasi ve İnsan Hakları / Democracy and Human Rights at the Gezi Park Impasse ” başlıklı makalesiyle, Gezi sürecine bilimsel katkısını sunmuştur.

Dr. Tolga Şirin’in “Türkiye’de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkına İlişkin Sorunlar / Constitutional problems of freedom of assembly in Turkey” başlıklı incelemesinde, sadece Gezi sürecinde değil, Türkiye’deki demokrasi anlayışını da yansıtan “toplu özgürlükler sorunsalı” gözler önüne seriliyor.

Yrd. Doç. Dr. Tijen Dünder-Sezer'in, "Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesinin R.K.B/Türkiye Kararı ve Kararda Benimsenen Görüşlerin Olası Etkileri" / "R.K.B/Turkey decision of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women and the Possible Effects of the Views Adopted in the Decision" konulu karar tahlili ile, -sonradan gündeme gelmiş olsa da- "öğrenci evleri" arasında ilişki yok değil.

Ar. Gör. Seda Yurtcanlı, "6306 Sayılı Afet Yasası Kapsamında Temel Hak ve Özgürlüklere Getirilen Sınırlamalar / Limitations to fundamental rights and freedoms within the scope of the Disaster Law no. 6306" makalesiyle katkıda bulunuyor. Anayasa Mahkemesi önünde bulunan 6306 sayılı Kanun, Anayasa'nın birçok maddesini ilgilendiren yasa ve uygulamayı inceleme konusu yapmaktadır.

"Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı / Margin of Appreciation Doctrine and its significance for Turkish Constitutional Court" başlığını taşıyan araştırmasıyla Dr. Tolga Şirin, bireysel başvuru hakkına ilişkin kararların artmaya başladığı bir dönemde Anayasa Mahkemesi'nin karşı karşıya bulunduğu sınava ışık tutuyor.

"Anayasa Haberleri / Constitutional News" ile ise, sınırlarımızın ötesinde anayasal gelişmelere ışık tutuluyor.

Anayasa Mahkemesi'nin yeni kararları, AYHD-5'in özel dosyasını oluşturacak: "İktidar ve Özgürlük İkilemindeki Anayasa Mahkemesi: 2011-2013/ Üç yıllık bilanço".

İyi okumalar dileğiyle.

18 Kasım 2013

FOREWORD

THE DILEMMA OF CONSTITUTIONAL FETISHISM AND DE-CONSTITUTIONALIZATION

In the previous issue, the foreword titled “The New Constitution: Process, Contents and Order” took up the “constitutional problematic” by taking as its basis the negotiations and text being written by the Constitution Reconciliation Committee (AUK) of the Grand National Assembly of Turkey (TBMM). In the time period between April of 2013, when the journal’s 3rd issue was published, and October of 2013, what changed at the constitutional level? Now, the answer to that question lies not so much in the processes underlying the development of a new constitution but rather in a deterioration of respect for the constitution currently in force. But why, and how?

1) Work on the text carried out by the AUK has become stuck over the “60 articles of accord.” When AYHD-4 went into print, there was almost no possibility that the “60 article packet” would be passed by the TBMM or that the AUK would continue work.

2) As for the problem concerning respect for the current constitution, the political actors contending with the intensifying political difficulties in Turkey claim that the underlying problem is the “Constitution of 1982.” Evasive about concrete details, those in power simply insist that the new Constitution will solve those difficulties; notably, however, they don’t specify how. In fact, in terms of the power, duties and responsibilities of public officials, it isn’t clear just what types of obstacles have been created as the result of the Constitution currently in force. On the contrary, from the perspective of guarantees for rights and freedom, it is indisputable that there is a lack of respect for the rule of “constitutional supremacy.” In light of these issues, two constitutional problems took precedence in the summer and fall of 2013:

The first is the way that public officials took recourse to violence in an attempt to quell public dissent over the closure of Gezi Park for construction. The means that were employed are a clear infringement of numerous tenets of the Constitution. The period from May 31st to June 16th of 2013, during which numerous protests were held, can be referred to as a process of “de-constitutionalization.”

The second problem, which arose when the journal was about to go to print, relates to the Prime Minister’s comments about “student housing, ” or more precisely, “co-educational housing.” This interference in the private lives of students is a violation of Articles 20

and 21 of the Constitution which guarantee “respect for the privacy of individuals” and “sanctity of the home.”

This series of events and state reactions that occurred during the summer and fall months have brought to light the following dilemma, or perhaps we could say contradiction: on the one hand, while “constitutional fetishism” is being carried out, on the other, a process of “de-constitutionalization” is underway. This process, in terms of a state adhering to the rule of law, is far from sustainable.

These developments, both in terms of preparations for a new constitution and the “de-constitutionalization” of the one currently in force, have plunged Turkey into a coma marked by severe introversion. For that reason, the article in this issue by Prof. Christina Murray on the “Yemen experience, ” titled “Yemeni National Dialogue Conference / Yemen Ulusal Diyalog Kongresi” presents an opportunity - although limited to a certain extent - for an outward look.

The majority of the other articles in this issue deal with topics pertaining to current politics in Turkey and problems concerning the constitution.

The article by Prof. Alain Bockel, who worked for years at Galatasaray University and later settled in Paris, is titled “The Difficult Search for a Democratic Constitution in Turkey / Türkiye’nin Zorlu Demokratik Anayasa Arayışı” and has been published here bilingually. This article presents a view of Turkey’s difficulties with democracy that offers both internal and external perspectives.

Prof. Ercan Eyüboğlu’s article titled “From ‘Democracy in USA’ ... to ‘Further Democracy’ in Turkey / ‘Amerika’da Demokrasi’den ... Türkiye’de ‘İleri Demokrasi’ye”, which is also published bilingually, provides rich material for a comparative perspective through an external point of view on Turkey’s search for a regime.

Asst. Prof. Abdullah Sezer’s article “Candidacy in Presidential Elections in Turkey (A Comparative Analysis in Light of the 2007 Amendment and the Act) / Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Adaylık (2007 Anayasa Değişikliği ve 6271 No’lu Yasa Ekseninde Karşılaştırmalı Bir Analiz) sheds light on the presidential elections to be held in 2014, which will have a profound impact on Turkey.

The article by Dr. Erkan Duymaz, “Democracy and Human Rights at the Gezi Park Impasse / Gezi Parkı Çıkmazında Demokrasi ve İnsan Hakları, ” provides scholarly insights about the Gezi protests.

Dr. Tolga Şirin’s article, titled “Constitutional Problems of Freedom of Assembly in Turkey / Türkiye’de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkına İlişkin Sorunlar, ” examines not only the Gezi protests but also provides an outlook on “the problematics of social freedom” as reflected in understandings of democracy in Turkey.

The article by Asst. Prof. Dr. Tijen Dündar-Sezer, titled “R.K.B/Turkey Decision of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women and the Possible Effects of the Views Adopted in the Decision / Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesinin R.K.B/Türkiye Kararı ve Kararda Benimsenen Görüşlerin Olası Etkileri, ” takes up an analysis of those issues and, even if the debates over “student housing” arose later, it is clear that the topics are by no means disparate.

Written by graduate assistant Seda Yurtcanlı, the article “Limitations to Fundamental Rights and Freedoms within the Scope of Disaster Law no. 6306 / 6306 Sayılı Afet Yasası Kapsamında Temel Hak ve Özürlülere Getirilen Sınırlamalar” contributes to the current issue by taking up an examination of Law 6306, which is currently under review by the Constitutional Court, as well as regulations and implementations pertaining to a number of articles in the Constitution.

Dr. Tolga Şirin’s article, titled “Margin of Appreciation Doctrine and its Significance for the Turkish Constitutional Court / Takdir Marjı Doktrini ve Türkiye Anayasa Mahkemesi Açısından Anlamı, ” brings to light the tests the Constitutional Court has faced in a period when there has been an increase in the number of decisions concerning the right for individual petition.

The article “Constitutional News / Anayasa Haberleri” provides an examination of developments concerning constitutions in other countries.

New rulings by the Constitutional Court will provide the material for a special issue of AYHD-5: “The Constitutional Court’s Role in the Dilemma of Power and Freedom: 2011-2013 / A Balance Sheet of Three Years.”

Wishing you pleasant reading.

November 18th, 2013

AVANT-PROPOS

DILEMME ENTRE FÉTICHISME CONSTITUTIONNEL ET «DÉCONSTITUTIONNALISATION»

L'avant-propos du numéro précédent, intitulé "Nouvelle Constitution: Processus, Contenu et Ordre", était consacré à la "question de Constitution" sur la base du texte négocié et rédigé par la Commission de (ré)conciliation sur la Constitution (AUK) formée au sein de l'Assemblée nationale (TBMM). Qu'est-ce qui a changé sur le "plan constitutionnel" depuis la publication du troisième numéro de cette Revue, d'avril 2013 à octobre 2013 ? Il apparaît que la réponse porte, cette fois-ci, plus sur la question du respect de la Constitution en vigueur que sur le processus de la nouvelle constitution. Pourquoi et comment ?

1) Le travail de rédaction conduit par AUK s'est arrêté aux "60 articles faisant l'objet d'un accord commun". L'hypothèse de la poursuite des travaux de AUK ou de l'approbation par TBMM du "paquet de 60 articles" était quasiment exclue au moment de l'édition du quatrième numéro (AYHD-4).

2) Concernant le respect de la Constitution en vigueur: La classe politique estime, en général, que les problèmes politiques aggravants de la Turquie résultent de la "Constitution de 1982". Les dirigeants évitant de démontrer cette thèse ne s'abstiennent pas d'ajouter que les problèmes peuvent être surmontés avec une nouvelle constitution. Ils ne précisent cependant pas de quelle manière ces problèmes peuvent être résolus. En effet, compte tenu des compétences, des fonctions et des responsabilités des autorités publiques, il est difficile de concevoir quel genre d'obstacle dresse la Constitution actuelle. Il est en revanche aisé de constater une méconnaissance manifeste du principe de la "suprématie de la Constitution" en ce qui concerne les garanties relatives aux droits et libertés. Ainsi deux questions constitutionnelles ont marqué l'été et l'automne de 2013:

La première est la répression violente par les autorités de la réaction sociale face au projet de démolition du “Parc de Gezi” pour l’ouvrir à la construction. Les moyens employés à cette fin ont violé plusieurs dispositions de la Constitution. Tant et si bien que la chaîne des évènements couvrant la période du 31 mai au 16 juin peut être qualifiée de “processus de déconstitutionnalisation”.

Quant à la deuxième, elle concerne les propos du Premier Ministre au sujet des “maisons estudiantines” ou des “foyers universitaires mixtes” tenus au moment de la préparation de cette Revue pour la publication. L’immixtion dans la vie privée des étudiants constitue la violation du “droit au respect de la vie privée” et de “l’inviolabilité du domicile” garantis aux articles 20 et 21 de la Constitution.

Les événements et les pratiques auxquels on a assisté pendant l’été et l’automne témoignent d’un dilemme ou d’une contradiction: d’une part, on est face à une sorte de “fétichisme constitutionnel”, d’autre part, un “processus de déconstitutionnalisation” se poursuit. Cet état des choses est loin d’être tenable à l’égard de l’État de droit.

Qu’il s’agisse des travaux de préparation pour la nouvelle constitution ou du processus de “déconstitutionnalisation” concernant celle qui est en vigueur, la conjoncture enferme la Turquie sur elle-même. À cet égard, “l’expérience yéménite”, présentée par la professeure Christina Murray, incluse dans ce volume, permettra de regarder en dehors de la Turquie: “Yemeni National Dialogue Conference / Conférence du dialogue national du Yémen”, publié en anglais et en turc.

Cependant la plupart des articles portent sur les questions politiques et constitutionnelles actuelles de la Turquie.

La contribution du Professeur Alain Bockel -qui, après avoir enseigné pendant de longues années à l’Université de Galatasaray, s’est installé à Paris- est intitulée: “La difficile recherche d’une constitution démocratique en Turquie / The Difficult Search for a Democratic Constitution in Turkey”. Cet article, publié également en deux langues, français et turc, apporte un regard à la fois intérieur et extérieur sur le problème de la démocratie en Turquie.

En revanche, l’article du Professeur Ercan Eyüboğlu, intitulé “‘De la démocratie en Amérique’... à la ‘démocratie avancée’ en Turquie / ‘De la démocratie en Amérique’... à la ‘démocratie avancée’ en Turquie” qu’il a rédigé en deux langues, français et turc, analyse la recherche du régime

politique en Turquie “vue de l’extérieur” en se servant des données comparatives.

La contribution de M. Abdullah Sezer qui a pour titre “Candidature aux élections présidentielles (Une analyse comparative sur la base de la révision constitutionnelle de 2007 et de la loi n° 6271) / The candidacy in Presidential Elections in Turkey (A Comparative Analysis in the Light of the 2007 Amendment and the Act)” porte un éclairage sur les élections présidentielles qui marqueront la Turquie de 2014.

M. Erkan Duymaz contribue scientifiquement au processus de Gezi par un article intitulé “Démocratie et droits de l’homme dans l’impasse du Parc de Gezi / Democracy and Human Rights at the Gezi Park Impasse”.

L’étude de M. Tolga Şirin, “Les problèmes relatifs au droit de réunion et de manifestation en Turquie / Constitutional problems of freedom of assembly in Turkey” dévoile la “problématique des libertés collectives” qui reflète - en lien avec les évènements de Gezi- l’approche de la démocratie en Turquie.

Note de jurisprudence rédigée par Mme Tijen Dündar Sezer, “Décision R.K.B./Turquie du Comité pour l’élimination de la discrimination à l’égard des femmes et les effets éventuels des opinions adoptées dans la décision / R.K.B/Turkey decision of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women and the Possible Effects of the Views Adopted in the Decision” n’est pas sans rapport avec les “maisons estudiantines” bien que le débat sur celles-ci soit intervenu postérieurement.

Mme Seda Yurtcanlı contribue au présent numéro avec son étude portant sur «Les restrictions apportées aux droits et libertés fondamentaux dans le cadre de la loi sur la catastrophe no° 6306 / Limitations to fundamental rights and freedoms within the scope of the Disaster Law no. 6306”. La loi n° 6306 qui est actuellement devant la Cour constitutionnelle prévoit des mesures et pratiques touchant plusieurs dispositions constitutionnelles.

«La théorie de la marge d'appréciation et sa signification pour la Cour constitutionnelle de Turquie / Margin of Appreciation Doctrine and its significance for Turkish Constitutional Court», article produit par M. Tolga Şirin, met en lumière le défi auquel la Cour constitutionnelle est confrontée actuellement compte tenu du nombre croissant des recours individuels.

Enfin, la rubrique «Informations constitutionnelles / Constitutional News» permet de suivre les développements constitutionnels au-delà des frontières.

Les nouveaux arrêts de la Cour constitutionnelle formeront le dossier spécial du cinquième numéro (AYHD-5): «Cour constitutionnelle, le dilemme entre pouvoir et liberté: Bilan de trois ans (2011-2013)».

En vous souhaitant une bonne lecture.

18 octobre 2013.

MAKALELER / ARTICLES

TÜRKİYE’NİN ZORLU DEMOKRATİK ANAYASA ARAYIŞI*

(*THE DIFFICULT SEARCH FOR A DEMOCRATIC CONSTITUTION IN TURKEY*)

Alain Bockel**

ÖZET

Türkiye beş yıldan beri yeni bir anayasa, sivil bir anayasa, arayışı içerisinde; zira 1982’de kabul edilmiş olan mevcut Anayasa gerçek anlamda demokratik olmadığı gibi aradan geçen zaman zarfında gerçekleştirilen on sekiz anayasa değişikliği de demokratik bir anayasal düzenin kurulması için yetersiz kalmıştır. Ancak bu arayış bugüne kadar (Haziran 2013) başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bunun arkasında Anayasa’nın ilk maddelerinin değiştirilemez nitelikte olması gibi hukuki nedenler yatmaktadır. Buna karşın söz konusu başarısızlığın esas nedeni siyasetçiler arasında gerçek bir uzlaşmanın bulunmamasıdır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa, Anayasa Değişikliği, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi, Milli Güvenlik Kurulu, İnsan Hakları, Siyasi Partiler, AKP, Anayasa Mahkemesi, Kurucu İktidar, Değiştirilemez Maddeler, Sivil Anayasa.

ABSTRACT

Turkey has been in search of a new and “civil” constitution for five years because the current constitution, adopted in 1982, is not truly democratic in the real sense. Also, eighteen constitutional amendments carried out in the elapsed time were not sufficient for the establishment of a democratic constitutional order. However, so far (June 2013) this search was unsuccessful. Although there are legal explanations for the failure (like the first articles of the constitution), but the absence of a real consensus in the political class is the main reason for the failure.

---

* Fransızcadan çeviren: **Dr. Erkan Duymaz**, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Hukuk Bilimleri Ana Bilim Dalı.

** Prof., Galatasaray Üniversitesi eski öğretim üyesi

Keywords: *Constitution, Amendments, European Court of Humain Rights, National Council of Security, Human Righths, Political Parties, AKP, Constitutionnal Court, Constituant Power.*

***

“...Bir uzlaşa sağlanamadığı takdirde iki varsayımda bulunulabilir:

- Çoğunluğu elinde bulunduran AKP, her iki tarafın da çok önemli tavizler vermesini gerektireceği için anlaşma sağlanmasının imkânsız olduğunu düşünecek ve ikincil konumdaki bir başka partinin desteğini almak için birkaç küçük tavizle kendi metnini sunmaya karar verecektir. Bu metin önce Meclis'te oylanacak sonra ise referanduma sunulacaktır. Ancak bu seçenek, politik bir kriz ve bir önceki başlıkta değinilen türden hukuki engelleme risklerini beraberinde getirmektedir.

- Ya da Komisyon bütün partilerin üzerinde anlaştığı düzenlemelerle sınırlı kalacak kısmi bir reform önerisinde bulunacaktır. Bu şekilde, bir önceki anayasa değişikliğindeki şema tekrar ortaya çıkacaktır: Önemli değişiklikler yapılırsa dahi yüzü geçmişe dönük eski anayasal düzenin zayıflıkları varlığını devam ettirecektir.

Böyle olmakla beraber, şimdiye kadar gerçekleştirilen reformların önemsiz olduğu söylenemez. Bunların yetersiz oluşlarının esas sebebi özellikle yargı organlarının bu reformları son derece kısıtlayıcı bir şekilde uygulamaya geçirmesidir. 2010 yılında gerçekleşen son reformla yeniden yapılandırılan yargının daha özgürlükçü bir içtihat geliştirmesi ümit edilebilir. Bulunamayan bu sivil anayasanın demokratik eksikliklerine rağmen, ya da bu eksiklikler nedeniyle, tek yanlı bir eğilim sergilemeyen bir yargıyla bütün demokrasiler için elzem olan dengeleyici karşı güçlerden birinin var olacağını temenni edebiliriz. Aksi takdirde otoriterleşme yönünde gizli bir tehlike her zaman için mevcut olacaktır...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

LA DIFFICILE RECHERCHE D'UNE CONSTITUTION DEMOCRATIQUE EN TURQUIE

(THE DIFFICULT SEARCH FOR A DEMOCRATIC CONSTITUTION IN TURKEY)

Alain Bockel*

RESUME

La Turquie cherche à adopter une nouvelle constitution, une "constitution civile", depuis cinq ans, car le texte actuel qui date de 1982 n'est pas réellement démocratique, et les 18 amendements qui ont été adoptés depuis sont insuffisants pour instaurer un ordre constitutionnel démocratique. Mais jusqu'aujourd'hui (juin 2003), c'est un échec. Il y a des raisons juridiques qui l'expliquent, ainsi le caractère inaltérable des premiers articles de la Charte; mais l'absence d'un réel consensus au sein de la classe politique est la principale raison de cet échec.

Mots Clés: Constitution, amendements, Cour européenne des droits de l'Homme, Conseil national de sécurité, Droits de l'Homme, Partis politiques, AKP, Cour constitutionnelle, Pouvoir constituant, dispositions inaltérables, Constitution civile.

***

“...Et il est permis d'envisager des solutions. En effet, si le consensus ne se dégage pas, deux hypothèses sont alors envisageables:

- l'AKP, majoritaire, peut considérer qu'un accord est impossible, qui supposerait des concessions trop importantes de chaque partie, et décider de proposer son propre texte, avec quelques concessions mineures pour obtenir le soutien d'un parti secondaire; ce texte serait soumis au vote du parlement, puis au référendum. Mais c'est le risque d'une crise politique, et d'un blocage juridique tel qu'évoqué au point précédent.

- ou la commission peut limiter son ambition aux points agréés par tous les partis et proposer une réforme partielle. Et l'on retrouve le schéma précédent de l'amendement constitutionnel, qui peut être important, mais laisse subsister les faiblesses de l'ordre constitutionnel antérieur, tourné vers le passé.

---

* Professeur émérite à l'Université de Galatasaray

Mais après tout les réformes déjà obtenues ne sont pas négligeables; leur insuffisance résulte surtout de l'application extrêmement restrictive qui en est faite, par la justice en particulier. On peut espérer que la restructuration de celle-ci, suite à la dernière réforme de 2010, conduise à une jurisprudence plus libérale. Malgré les insuffisances démocratiques de cette constitution civile non trouvée, ou peut-être à cause d'elles, on pourrait alors espérer, qu'avec un juge moins unilatéralement orienté, existera un de ces contre-pouvoirs indispensables dans toute démocratie, sans lesquels le risque d'autoritarisme est toujours latent.

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

**“AMERİKA’DA DEMOKRASİ” DEN...
...TÜRKİYE’DE “İLERİ DEMOKRASİ” YE**

(‘FROM DEMOCRACY IN USA’... TO ‘FURTHER DEMOCRACY’ IN TURKEY)

Ercan Eyüboğlu *

ÖZET

Dünya siyasetinde oynadığı rol ve siyasal yapılanmasında icat ettiği Başkanlık Rejimi ve Federal Yönetim ile ABD incelenmeye değer bir ülkedir. 13 İngiliz Kolonisinin halkı, Avrupa kuramsal ve kurumsal düşüncesi ve İngiliz siyasal pratiği bileşkesinde, harika bir anayasa mühendisliği ile yepyeni bir ulus yaratmıştır. Yatay ve Dikey olarak yaşama geçirdikleri Erklar Ayrılığı ilkesi, dünyanın pek çok ülkesinde benimsenmiş, fakat hemen hiçbir yerde ABD’deki demokratik uygulamaya geçememiştir. Kuramsal çözümleri öngören Anayasa, uygulamada, maddi ve somut iç ve dış koşulların pratiğinde Başkan’ın ön plana geçtiği bir yönetime dönüşmüştür.

Türkiye ile ilgili olarak, yeni bir anayasa yapımı ya da verili anayasada değişiklikler yapmak suretiyle daha demokratik, insan haklarına değer veren bir Hukuk Devletine doğru çaba gösterilmesi gereğinden yola çıkan yazar, anayasalardan mucizeler beklenmemesi gerektiğini savunuyor. Türkiye’nin siyasal ve kurumsal sorunlarından parlamenter rejimin sorumlu tutulamayacağını vurgulayan yazar, özellikle son dönemde Hukuk Devleti alanında yaşanan olumsuzluklara dikkat çekiyor, ve asıl sorunun, Türk modernleşmesinin ve Türk demokratikleşmesinin büyük adımı olan Türkiye Cumhuriyetine karşı bir meydan okuma ve Cumhuriyet’le hesaplaşma olduğunu ileri sürüyor.

Anahtar Kelimeler: Erklar Ayrılığı, Anayasa, Anayasa Mühendisliği, Başkanlık Rejimi, Federal Sistem, Birleşik Devletler, İngiltere, Fransa, Türkiye, Hukuk Devleti.

ABSTRACT

The USA is a country worth studying on account of its role in world politics and its political organisation of the federal system with a

---

* Prof. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi

presidential regime. The people of the 13 Colonies created a new nation with the help of practice and British political experience by combining the ideas of European political theory with great constitutional engineering. The principle of horizontal and vertical separation of powers that they actualized has been adopted in many countries of the world, but nowhere has reached the level of democratic practice as in the USA. In practice, tangible and concrete internal and external conditions have transformed the theoretical solutions stipulated in the constitution into a system of management in which the president is at the forefront.

Regarding to Turkey, the author starts out by asserting the necessity of making a new constitution or amending the present one for moving towards a better system of rule of law which is more democratic and attaches value to human rights. The article argues that miracles should not be expected from constitutions. It draws attention to recent problems experienced in the field of rule of law and highlights that the parliamentary regime can not be held responsible for Turkey's political and institutional problems. And it argues that the main problem is challenging the Republic of Turkey and getting even with the Republic which is a great step for Turkish modernization and democratization.

Keywords: *Separation of Powers, Constitution, Constitutional Engineering, Presidential Regime, Federal System, United States, England, France, Turkey, Rule of Law.*

***

“...**Sonuç yerine**, denebilir ki, Türkiye, içtenlikli bir yeni Anayasa arayışı ve beklentisi içinde değildir. Siyasal iktidarın yeni Anayasa arayışının ardında nitelikleri Anayasaca belirlenmiş Türkiye Cumhuriyeti ile hesaplaşma hesabı yatmaktadır. Amerikan Başkanlık rejimini benimser görünmenin bir inandırıcılığı yoktur. Öyle olsaydı, ABD Anayasası’nın temel ilkesi olan erkler ayrılığı ilkesinden bu kadar açık yürekle ve içtenlikle yakınılmazdı.

Bir de, sevgili hocamız Tarık Zafer Tunaya’yı saygı ile anmak isterim. Hocamız “Paris’in şirin müzelerinden birini”, Carnavalet müzesini gezerken gözleri “1791 Anayasası” yazısına ilişir. Yaklaşır, altında daha küçük harflerle şu ibareyi okur: “*İnsan derisi ile kaplanmıştır.*”

Son sözü ise büyük şair Nazım Hikmet’e bırakalım:...”

**Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz**

“DE LA DEMOCRATIE EN AMERIQUE...”
...A LA “DEMOCRATIE AVANCEE” EN TURQUIE
(*‘FROM DEMOCRACY IN USA’... TO ‘FURTHER DEMOCRACY’ IN TURKEY*)

Ercan Eyüboğlu*

RÉSUMÉ

Les Etats-Unis d’Amérique, non seulement par la place qu’ils occupent sur la scène internationale, mais aussi par l’originalité de son régime politique à un double titre: le présidentielisme et le fédéralisme sont, en effet, l’invention de la Constitution de 1787, encore en vigueur aujourd’hui. Aussi bien le régime présidentiel que la forme d’Etat Fédéral ont souvent servi de modèle à de nombreux pays, mais si le fédéralisme a pu s’implanter sur d’autres sols, le régime présidentiel américain s’est transformé en des pratiques autoritaires de type fasciste, notamment en Amérique latine.

Plusieurs questions se sont posées alors à propos des Etats-Unis: Peut-on parler d’une “révolution américaine”? Au sens de la Révolution Française ou Russe, non; il s’agit alors d’une guerre d’Indépendance, tout simplement.

L’ingénierie constitutionnelle est souvent avancée concernant la France comme une critique négative: Or, c’est aux Etats-Unis que l’Etat présidentiel et Fédéral a été créé par une ingénierie constitutionnelle. La pratique anglaise a permis de dégager les Grands principes de la démocratie moderne, mais l’Amérique fut construite à partir de ces mêmes principes. Cette même accusation d’ingénierie constitutionnelle est constamment portée contre la République de Turquie, accusation consistant à affirmer que la république kémaliste n’est que le fruit d’un jacobinisme qui a formé l’Etat et la société par le haut, oubliant qu’en Occident, la République doit son existence à la démocratie, tandis qu’en Turquie, la démocratie doit son existence à la République.

L’auteur examine les principales pratiques de la théorie de la Séparation des Pouvoirs en se référant au Régime Parlementaire de l’Angleterre et au Régime Semi-présidentiel de la Vème République en France. Il cite des exemples des grandes démocraties parlementaires de l’Angleterre, de l’Allemagne, de l’Espagne, comme preuves de stabilités gouvernementales, comme pour soumettre à la réflexion des partisans acharnés du régime présidentiel en Turquie.

---

* Professeur à l’Université Aydın d’Istanbul

Le problème des rapports (de forces) entre facteurs objectifs et subjectifs s’observe dans l’évolution de la pratique politique américaine, notamment dans le renforcement du président américain face au Congrès, mais aussi face à la Cour Suprême.

Dans la deuxième partie de l’article, l’auteur entreprend une réquisitoire à l’encontre d’un règlement de compte entrepris contre la République de Turquie par un pouvoir politique comptant sur le soutien que les urnes lui assurent. Résumant rapidement le mouvement constitutionnel turc, l’auteur passe en revue les principales étapes de la démocratisation en Turquie. Il affirme que le régime parlementaire, avec un siècle d’expérience, ne mérite pas d’être abandonné, et tout régime importé risquerait, à coup sûr, d’apporter de “grandes malédictions”.

Dénonçant l’abandon de la République moderne pour la remplacer par une république islamiste, il stigmatise le miracle que produirait une nouvelle constitution, alors que, selon l’auteur, il y a toute une série de lois à voter pour la démocratisation de la vie publique, à commencer par le code électoral, par la loi sur les partis et mouvements politiques et par le Règlement d’Assemblée.

Après un rapide coup d’oeil sur la place de la Turquie dans la politique américaine et sur le rôle que les Etats-Unis lui assignent, l’auteur établit une liste de critères de l’Etat de Droit, et se pose la question de savoir si la Turquie est, comme le précise l’art. 2 de la Constitution, “une République démocratique, laïque, sociale et de droit”, et laisse le soin de juger et d’apprécier au lecteur.

Mots Clés: Séparation des Pouvoirs, Constitution, Ingénierie constitutionnelle, Régime Présidentiel, Système Fédéral, Etats-Unis, Angleterre, France, Turquie, Etat de Droit.

***

“...En guise de conclusion, je vais boucler mon article avant de résumer rapidement mon diagnostic initial. Le Premier Ministre et l’AKP ont, à mes yeux, entrepris un projet inquiétant de déconstruire l’Etat-Nation turc, par des actions en deux directions: D’une part, sur les dynamiques islamistes, ou islamiques c’est selon; d’autre part sur les dynamiques externes du facteur ethnique ou racial, toujours c’est selon. Sur le plan institutionnel, ils croient, ou font croire, que le régime présidentiel leur conviendrait mieux, d’où le débat en sens unique et stérile et même futile; car aucun constitutionnaliste ou politiste n’y voit un intérêt quelconque. Le second débat tourne autour de la révision constitutionnelle: le parlement actuel pourrait-il s’ériger en *pouvoir constituant* pour faire une nouvelle constitution? La révision semble hors

de portée du pouvoir, donc dans l'impasse. L'autre volet de l'entreprise, c'est le projet d'islamisation de la société à toute allure: Au bout de dix ans de pouvoir, l'AKP a réalisé une performance, il faut l'admettre, spectaculaire dans ce sens. Il a remodelé la société par une ingénierie législative multifacette. Les forces armées sont devenues des forces désarmées. La Présidence des Affaires Religieuses (DIB) rivalise, de sa part son budget et son personnel, avec l'ensemble des Ministères. Un hégémonisme islamiste est en train de se tisser pour assiéger la totalité de la société à travers de multiples modes d'intervention dans toutes les sphères de la vie, de l'éducation à la santé, de la culture à la justice. Toute l'administration publique, centrale et locale est mobilisée dans ce sens.

Laissant le jugement au lecteur, de savoir si, à la lecture de cet exposé sur les critères de l'Etat de Droit, la Turquie actuelle pourrait prétendre à cette qualification, je vous laisse en tête à tête avec le grand poète turc Nazım Hikmet, et si possible, en compagnie de la musique d'Yves Montand, qui le chante merveilleusement bien....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

YEMEN ULUSAL DİYALOG KONGRESİ*

(YEMEN'S NATIONAL DIALOGUE CONFERENCE)

Christina Murray*

ÖZET

Yemen'in dönüşümü için yapılan hazırlıkların ve iç savaştan kaçınılmasının önemli bir parçası olan Yemen Ulusal Diyalog Kongresi (UDK), Yemen'in başkenti Sana'da göstericilere karşı yapılan sert müdahalenin ikinci yıldönümü olan 18 Mart 2013'te toplandı. Katılımcılar arasında siyasi parti temsilcilerinin yanı sıra yıllardır merkezi hükümet ile ihtilaf halinde olan Güney'in ve Hutî'nin temsilcileri, gençler, kadınlar ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri de yer aldı. Sürecin başarısını değerlendirmek için henüz çok erken olup, bu yazıda bunun yerine, öncelikle Yemen'deki ihtilafların arka planına kısaca değinilecek olup, bunu müteakip sürecin günümüze kadar işleyişi, Körfez Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nin 2011 yılında yaptığı arabuluculuğu ve Dönüşüm Süreci için Uygulama Mekanizmaları Anlaşması üzerine yaptığı değerlendirmeleri de kapsayacak şekilde açıklanacaktır. Son olarak ise Ulusal Diyalog Kongresi süreci anlatılacak ve hala çözülmeyi bekleyen bazı sorunlar belirlenecektir.

Anahtar Sözcükler: Yemen Ulusal Diyalog Kongresi (UDK). Dönüşüm Süreci. Ulusal Birlik Hükümeti. dönüşüm anlaşması. Körfez İşbirliği Konseyi (KİK). uygulama anlaşması, Ulusal Diyalog Kongresi Hazırlamak için Teknik Komite. Ulusal Diyalog Kongresi'nin temel ilkeleri. kapsayıcı temsil. gerçek temsil. şeffaflık. reel sonuçlar. Çalışma Grupları. biçimsel düzenlemeler, Presidiyum, Uzlaşma Komitesi, UDK'da karar alma süreci, Anayasa Hazırlık Komisyonu

ABSTRACT

As a critical part of the arrangements for Yemen's transition and to avoid civil war the Yemeni National Dialogue Conference (NDC) convened on 18 March 2013, the second anniversary of a vicious crackdown on protesters in Yemen's capital, Sana'a. Among the

---

* İngilizceden Çeviren: Ar. Gör. Asiye ÇELİK DEMİR (Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı)

* Prof., Cape Town Üniversitesi

participants, alongside representatives of the formal political parties, were representatives of the South and the Huthi, two groups that been in conflict with the central government for decades, as well as youth, women and representatives of civil society. This note cannot predict the outcomes of the NDC and it is premature to assess the success of the process. Instead, following a brief background to the conflict in Yemen, this note explains the process up to now, including the settlement brokered by the Gulf Cooperation Council in 2011 and its elaboration in the Agreement on the Implementation Mechanism for the Transition Process, describes the NDC process and indicates some of the issues that remain to be resolved.

Keywords: *Yemeni National Dialogue Conference (NDC), arrangements for Yemen's transition, Government of National Unity, Implementation Agreement, transition agreement, Gulf Cooperation Council, Technical Committee, primary principles of National Dialogue Conference, inclusive representation; actual participation, transparency, real outcomes, Working Groups, Formal arrangements, Presidium, the Consensus Committee, decision-making in the NDC, constitution drafting commission.*

***

“...Mart 2013'te. Thomas Friedman. New York Times'ta vavınladığı makalesinde Yemen sürecini bir model olarak ele aldı.¹ Makale. Friedman'ın Yemen'deki olavlara bakısının cok vüzeysel ve değerlendirmeleri için henüz cok erken olduğu iddialarını da iceren cok savıda öfkeli tepkive neden oldu. Elbette Yemen sürecini bir basarı olarak deklare etmek için henüz cok erken.² Fakat avnı nedenle. kesinlikle basarisız olduğu da sövlenemez. Bu vazının basında da belirttiğim gibi bu oldukca tartısmalı bir sürec ve mevcut durumda Ulusal Divalog Kongresi Yemendeki değişimin aynasıdır. Diğer değişim sürelerinde olduğu gibi, Yemen'de de sonuçlarının tahmin edilmesi oldukca zor olan bu süreçte; Ulusal Divalog Kongresi katılımcıları, önde gelen sivasetciler ve süreci harekete geciren evlemciler zorlu sorunlarla karşı karşıya kaldılar ve oldukca büyük bir sorumluluk aldılar....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Thomas L Friedman “The Yemeni Way” *New York Times Sunday Review* 11 Mayıs 2013 http://www.nytimes.com/2013/05/12/opinion/sunday/friedman-the-yemeni-way.html?_r=1&

² Bkz, Atiaf Zaid Alwazir “The Myth of the 'Yemen Model'” a.g.e dipnot 1.

YEMEN'S NATIONAL DIALOGUE CONFERENCE

Christina Murray*

ABSTRACT

As a critical part of the arrangements for Yemen's transition and to avoid civil war the Yemeni National Dialogue Conference (NDC) convened on 18 March 2013, the second anniversary of a vicious crackdown on protesters in Yemen's capital, Sana'a. Among the participants, alongside representatives of the formal political parties, were representatives of the South and the Huthi, two groups that been in conflict with the central government for decades, as well as youth, women and representatives of civil society. This note cannot predict the outcomes of the NDC and it is premature to assess the success of the process. Instead, following a brief background to the conflict in Yemen, this note explains the process up to now, including the settlement brokered by the Gulf Cooperation Council in 2011 and its elaboration in the Agreement on the Implementation Mechanism for the Transition Process, describes the NDC process and indicates some of the issues that remain to be resolved.

Keywords: *Yemeni National Dialogue Conference (NDC), arrangements for Yemen's transition, Government of National Unity, Implementation Agreement, transition agreement, Gulf Cooperation Council, Technical Committee, primary principles of National Dialogue Conference, inclusive representation; actual participation, transparency, real outcomes, Working Groups, Formal arrangements, Presidium, the Consensus Committee, decision-making in the NDC, constitution drafting commission.*

***

“...In May 2013, Thomas Friedman published an op-ed piece in the *New York Times*, holding up the process in Yemen as a model.¹ The piece provoked a number of angry responses including allegations that

---

* Professor at University of Cape Town

¹ Thomas L Friedman “The Yemeni Way” *New York Times Sunday Review* 11 May 2013 http://www.nytimes.com/2013/05/12/opinion/sunday/friedman-the-yemeni-way.html?_r=1&.

Friedman's understanding of the problems of Yemen is superficial and his assessment premature.² Certainly, it is far too early to declare the Yemen process a success. But, equally clearly, it has not yet failed. Currently the NDC is the face of the transition in Yemen and, as I indicate at the beginning of this note, it is controversial. As with other transitions, it is very difficult to predict the outcome and the participants in the NDC, political elites and the activists who triggered the process face difficult questions and bear huge responsibilities...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

---

² See, for example, Atiaf Zaid Alwazir “The Myth of the 'Yemen Model'” note 1 above.

**CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNDE ADAYLIK
[2007 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ VE 6271 NO.LU YASA
EKSENİNDE KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ]**

*(THE CANDIDACY IN PRESIDENTIAL ELECTIONS IN TURKEY
[A COMPARATIVE ANALYSIS IN THE LIGHT OF THE 2007
AMENDMENT AND THE ACT])*

Abdullah Sezer*

ÖZET & PLÂN

Çalışmanın konusu, Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde adaylık usûlünün 2007 Anayasa değişikliği ve 6271 No.lu Yasa ekseninde ve diğer ülkelerle karşılaştırmalı analizine özgülenmiştir.

Mevcut Cumhurbaşkanı (CB) A. GÜL, 28 Ağustos 2007’de TBMM’ce 3. turda 339 oyla seçildi. Ancak, 2007 Anayasa değişikliği ile, CB seçimi yetkisi TBMM’den alınarak, doğrudan halk tarafından 5 yıl için seçilmesi ve 2. kez seçilebilme olanağını da içeren yeni bir yöntem kabul edildi. 2007 Anayasa değişikliği, halkoylamasında % 68.95’lik oyla onaylandı.

(Değişiklik sonrası biçimiyle) 1982 Anayasası md. 101 ve 6271 no.lu Yasa md. 7’ye göre, en az 20 TBMM üyesi veya son seçimlerde toplam oy oranı % 10’u aşan siyasal partiler, CB adayı gösterebilirler. Söz konusu % 10 baraj, Milletvekili Seçimi Kanunu’nda yer alan ve TBMM’ye giriş için öngörülen aynı oranlı ulusal seçim barajından farklıdır. (Bu baraj, Avrupa ülkeleri içinde uygulanan en yüksek baraj olup, anti-demokratik, ölçüsüz ve adaletsizdir). Yanı sıra, gerek siyasal partiler ve gerekse 20 milletvekili de, CB seçimi sürecinde aday gösterebilirler.

CB seçimlerinde oy kullanma yetkisi ile donatılan halka, belli sayıda imza toplamak suretiyle CB adayı gösterebilme hakkı tanınmamıştır. Oysa devlet başkanının halk tarafından seçildiği diğer bazı ülkelerin anayasalarında, bu yönde halk inisiyatifi tanınmaktadır. Örneğin, Finlandiya (md. 54/3), Polonya (md. 124/1), Slovakya (md. 101/3), İzlanda (md. 5), hatta Doğu Timor (md. 75/1-4), vb. Bu eksiklik, Anayasa Hukuku ve Özgürlükler Hukuku disiplinleri ışığında incelenebilir.

---

* Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Anayasa Hukuku Öğretim Üyesi (e-mail: sezer_72@yahoo.com - web: <http://a-sezer.blogspot.com>)

Çalışmanın ana bölümleri, aşağıdadır:

§ I. Giriş

§ II. Ön saptamalar

§ III. Osmanlı-Türkiye anayasalarında devlet başkanının belirlenme yöntemleri

§ IV. 2007 Anayasa değişikliği ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu

§ V. CB adaylık sürecine yönelik başlıca tartışmalar

§ VI. Sonuçlar & öneriler

Anahtar Kelimeler: Devlet Başkanı, Cumhurbaşkanlığı, monarşi, adaylık, Cumhurbaşkanlığı adayları, Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu, 2007 Anayasa Değişikliği, seçim, plebisit, referandum.

ABSTRACT & PLAN

In this work, the candidacy of the President of the Republic is explored through comparison with constitutions of other countries. The subject is analyzed in the light of articles 101 and 102 of the 2007 Constitutional Amendment of the Constitution of the Republic of Turkey 1982 and article 7 of Presidential Election Act dated 19 January 2012.

The current President (Abdullah GÜL) was elected by the Grand National Assembly of Turkey (GNAT) on 28 August 2007 on the third ballot with vote 339. But, according to 2007 Amendment, the next President of the Republic will be elected for a five-year term by popular vote (and will be eligible for a second term). In October 2007, voters approved a referendum package of constitutional amendments including a provision for direct presidential elections with 68.95 %.

According to the Constitution (art. 101) and the Act (art. 7), candidates for Presidency are to be nominated by no fewer than 20 members of GNAT, political parties which have surpass the 10 % electoral threshold in last elections or coalitions of parties which surpass this threshold in total. This threshold differs from the national electoral threshold in the Parliamentary Elections Act (the electoral threshold in Turkey for access to the GNAT is 10%) and it is anti-democratic, disproportional and unfair, and too high in comparison to other European countries.

But, there is no popular initiative in this process, contrary to the other constitutions such as Finland (art. 54/3), Poland (art. 127/3), Portugal (art. 124/1), Slovakia (art. 101/3), Iceland (art. 5), and even Timor-Leste (art. 75/1-4), etc. This deficiency will be examined under the general principles of the Constitutional Law and Freedoms Law.

Examined sections in this work, below mentioned:

§ I. Introduction

§ II. Preliminary determinations

§ III. The method of determining the head of state in Ottoman-Turkey constitutions

§ IV. The Constitutional Amendment of 2007 and the Presidential Election Act

§ V. The main arguments for the nomination process of the President of the Republic

§ VI. Conclusions & proposals

Keywords: Head of State, President of Republic, monarchy, candidacy, presidential candidates, Presidential Election Act, 2007 Constitutional Amendment, election, plebiscite, referendum.

“..Yazıda değinilen önerilerden en önemli 3 husus, kısaca özetlenebilir:

• CB adayı gösterme yetkisi açısından: Başlıca 3 olasılığa değinilebilir:

✓ **Alternatif öneri-1: Siyasal partiler ve TBMM üyelerince aday gösterilme zorunluluğunun tamamen kaldırılması:** Durumu anayasal ölçütlere uyan tüm bireylere re’sen başvuru yolunun açılması önerileri, “*aday enflasyonu*”na yol açabileceği için, çekince ile yaklaşıyoruz.

✓ **Alternatif öneri-2: Barajın düşürülmesi:** % 10’u tek başına aşamayan partilerin bağımsız CB adayı önerememesi, sınırlayıcı işlev görür. Daha önce paylaştığımız gerekçeler çerçevesinde baraj, örneğin, % 5’e düşürülebilir(di).

✓ **Alternatif öneri-3: Belli sayıda yurttaş veya seçmen imzası ile aday olma:** Özellikle önemsedığımız öneridir. Daha önce de değinildiği üzere, birçok örnek mevcuttur. Halka aday önerme olanağı tanınması, “*ileri demokrasi*” iddiası açısından tutarlı olur(du).

• Mevcut CB’nin adaylığı açısından: Başlıca 2 olasılığa değinilebilir:

✓ **Alternatif öneri-1:** Mevcut CB’nin 2. kez seçilebilmesi açısından ortaya çıkabilecek tüm sorunlarda, hangi kural CB’nin lehine ise, önceki veya sonraki olduğuna bakılmaksızın- tercih edilmesi ve uygulanması düşünülebilir. Ancak bu öneriyi, -daha önce de gerekçelendirdiğimiz üzere- benimsemiyoruz.

✓ **Alternatif öneri-2:** Bu tür sorunlarda, AYM kararındaki yorumdan yararlanılması ve 2007 Anayasa değişikliği sonrası geçerli Anayasa ve Yasa kurallarının uygulanması gerektiği kanısındayız.

• Yasa’da düzeltilmesi gerekenler açısından: Başlıca 2 olasılığa değinilebilir:

✓ **Alternatif öneri-1:** Aynı kurallarla seçime gidilmesi tercih edilebilir.

✓ **Alternatif öneri-2:** Bazı kuralların yaratabileceği sorunların önüne geçilebilmesi için, gözden geçirme işlemi önerilir. Kanımızca, bazı hükümler ciddi tartışmaya yol açabilir. Bunlar içinde, seçim sürecinin aşamaları düzenlenirken yapılan ve esasa doğrudan etkisi olmayan teknik hatalar olduğu gibi (“plebisit” yerine “referandum” sözcüğünün tercihi), uygulanacak koşulların doğması hâlinde yeni CB’nin meşruiyetini gölgeleyebilecek sorunlar da yaşanabilir (2. turda tek aday kalması durumunda, yarışmacı bir süreç içeren seçimin gerçekleşmemesi). Öte yandan, seçime katılımın düşük düzeyde kalması hâlinde, seçim sonrası yeni CB’nin meşruiyetinin sorgulanacağı dikkate alınarak, siyasal rejim arayışlarının gündeme yeniden oturacağını tahmin etmek, çok zor olmasa gerek....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

**GEZİ PARKI ÇIKMAZINDA
DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI**
(*DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS AT THE GEZI PARK IMPASSE*)

Erkan Duymaz*

ÖZET

Taksim Gezi Parkı'ndaki ağaçların kesilmesine tepki olarak başlayan, siyasetçilerin ve yöneticilerin demeçleriyle ve güvenlik güçlerinin sert müdahalesiyle birlikte kısa sürede büyüyen protesto gösterileri Türkiye'nin son birkaç aylık gündeminin ilk sırasında yer almıştır. Eylemler süresince siyasi iktidarın genel tutumu ve polisin gösterileri bastırma biçimi Türkiye'deki demokrasi ve insan hakları anlayışına ilişkin önemli sorunları açığa çıkarmıştır. Bu çalışmanın konusu çoğulcu ve katılımcı demokrasi ve insan hakları hukuku penceresinden Gezi Parkı olayları üzerine bir değerlendirme yapmaktır. Bu amaçla, kamu makamlarının göz ardı ettikleri, eylemleri ve söylemleri ele alınarak Anayasa, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi ve demokratik toplum ölçütleri ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Çoğulculuk, Katılım, İnsan Hakları, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi, Çevre Hakkı, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı, Taksim Gezi Parkı.

ABSTRACT

The protests which started in response to the demolition of the Taksim Gezi Park and escalated in a short time in consequence of the statements of the politicians and the local authorities and the harsh intervention of the security forces have been top of the agenda of Turkey during last few months. The general attitude of those in political power to the movement and the manner in which the police have handled the demonstrations have revealed serious problems concerning the approach to democracy and human rights in Turkey. This study is an evaluation of the Gezi Park events from the perspective of pluralist and participatory democracy and human rights law. To this end, omissions, acts and statements of the public authorities are discussed in the context

---

* Dr., İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Hukuk Bilimleri Ana Bilim Dalı

of Turkey's Constitution, European Convention on Human Rights and the principles of democratic society.

Keywords: *Democracy, Pluralism, Participation, Human Rights, European Convention on Human Rights, Right to Environment, Right to Assembly and Demonstration, Taksim Gezi Park.*

***

“...Türkiye’de hâkim olan temel hak ve özgürlükler anlayışının köklü bir değişimden geçmesi gerektiği Gezi Parkı olaylarının açıkça ortaya koyduğu bir başka gerçektir. En temel anayasal hakların kullanımının devlet makamlarınca kararlılıkla engellendiği bu süreçte demokrasilerde özgürlüğün kural, yasakların ise istisna olduğu ilkesi göz ardı edilmiştir. Öte yandan, yukarıda değinilen İHAM içtihadına ve Mahkeme’nin doğrudan Türkiye’yi hedef alan uyarılarına rağmen yoğun ve sürekli hak ihlallerinin yaşanması, uluslararası insan hakları hukukunun özümsemediğini göstermiştir. İktidar mensuplarının ve yöneticilerin sorumlu ve özgürlükçü bir dil kullanmaları, güvenlik güçlerinin AY md. 137 gereği kanunsuz ve konusu suç teşkil eden emirleri yerine getirmemeleri, Anayasa’ya, İHAS’a ve İHAM içtihadına uygun davranmaları, yargı organlarının ise AY md. 90/5 uyarınca uluslararası insan hakları normlarına öncelik tanımaları, suç işleyen kişileri cezasız bırakmamaları ve insan hakları hukukunun amacına uygun olarak devleti değil bireyi koruyucu yorum geliştirmeleri benzer ihlallerin tekrarlanmaması bakımından son derece önemlidir. Anayasa şikayeti yolunun açılmasıyla Anayasa Mahkemesi’nin de muhtemelen dâhil olacağı yargı sürecinin bu yönde işlemesi insan hakları kültürünün olgunlaşmasına katkı sağlayacaktır.

Son olarak, Gezi Parkı olayları demokratik ve özgürlükçü bir anayasaya olan ihtiyacı güçlü bir şekilde bir kez daha hissettirmiştir. Her ne kadar siyasi iktidarın eylemlere karşı takındığı genel tutum böyle bir anayasanın hazırlanmasının kolay olmayacağına işaret etse de, demok-rasi ve özgürlük taleplerinin geniş kitleler tarafından bir arada dile getirilmesi yeni anayasa tartışmalarının çoğulcu ve katılımcı bir ortamda gerçekleşmesi yönünde bir beklenti oluşturmuştur. Bu beklentinin gerçekleşmesi bir yandan siyasi iktidarın yükselen toplumsal muhalefeti demokratik bir kazanım olarak algılamasıyla; öte yandan barışçıl yollarla iktidarların meşruiyetini her daim sorgulayan aktif bir yurttaşlık bilincinin yerleşmesiyle mümkün olacaktır...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

**TÜRKİYE’DE TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ
DÜZENLEME HAKKINA İLİŞKİN SORUNLAR**
(*CONSTITUTIONAL PROBLEMS OF FREEDOM OF ASSEMBLY IN TURKEY*)

Tolga Şirin*

ÖZET

Bu makalede, kökleri Osmanlı hukukuna kadar dayanan, 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşü kanununun 1982 Anayasası’na ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’ne (İHAS) uygunluğu sorgulanmaktadır. Kanun, hem çocuklar ve yabancılar bakımından, hem de kategorik mekânsal ve zamansal yasaklar açısından anayasaya ve İHAS’a aykırıdır. Öte yandan uygulamada ‘bildirim’ şartının katı bir ‘izin’ şeklinde algılanması, basın açıklamalarının hukuki niteliğinin belirsiz olması, yargı ve kolluğun ölçsüz müdahaleleri bu özgürlüğün ihlaline neden olmaktadır. İhlali gerçekleştirenlerin ‘siyasal’ kişiler olması durumunda, etkili bir soruşturma yapılmaması da hakkın prosedürel olarak ihlaline yol açmaktadır. Diğer birçok konuda olduğu gibi, ‘düşman ceza hukukundan’ kaynaklanan nedenlerle protesto’nun terör eylemi sayılması da mevcut sorunu derinleştirmektedir.

Makalede, sorunun çözümü için toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğüne ilişkin özel yasadan vazgeçilmesi ve hem kolluğun hem de yargının demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun şekilde reformize edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, 2911 sayılı kanun, toplanma özgürlüğü, Anayasa Mahkemesi, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi.

ABSTRACT

In this article, law no 2911 on the right of public meeting and demonstration, which dates back to the Ottoman law, is examined for consistency with the 1982 Constitution and the European Convention on Human Rights (ECHR). The law is inconsistent with the ECHR and the

---

* Dr., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilimdalı

Constitution not only for its treatment of children and foreigners, but also on account of its categorically spatial and temporal prohibitions.

On the other hand, the perception of the condition of ‘notice’ as a strict ‘allowance’ in practice, the uncertainty of the legal nature of press releases, and excessive interventions of the law enforcement and the judiciary violate this freedom. When the persons who carry out the violation are ‘political’, there is no effective investigation. As in many other areas, demonstrations which are considered as an act of terrorism deepen the current problem as a result of the ‘Enemy Criminal Law’.

In this article, abandoning the special law on the freedom of assembly is proposed as well as reform of both the administration and the judiciary in accordance with the requirements of a democratic social order.

Keywords: *Right of public meeting and demonstration, law no 2911, freedom of assembly, Constitutional Court, European Court of Human Rights.*

***

“...Kişilerin kendilerini gerçekleştirmelerinin ve özel gelişimlerinin önemli araçlarından olan¹ barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, tıpkı ifade özgürlüğü gibi demokratik toplumun temellerinden birini teşkil etmektedir². Bu kadar önem taşıyan bir hakkı düzenleyen kanunların da demokratik hassasiyetlerle hazırlanmış olması beklenir. Oysa 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu, Osmanlı devletinden günümüze süregelen otoriter yönetimlerin çıkartmış olduğu yasaların otoriter öğelerini taşıyan ve 12 Eylül baskısı altında çıkartılmış bir kanundur. Bu kanun, güncel insan hakları hukukunu ve anayasal gelişmeleri karşılamaktan uzaktır. Bu kanunun değiştirilmesi zorunludur.

Aslına bakılırsa toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğü, ifade özgürlüğünün tamamlayıcısı, hatta onun kolektif kullanımının tezahürüdür³. İfade özgürlüğünü kapsamında özel ifade biçimlerine özgü ihdas edilen her suç, yeni bir ‘düşünce suçu’ yaratmaktadır. Türkiye pratiğinde geçmişte komünizm propagandası, bugün Türklüğe hakaret, halkı askerlikten soğutmaya teşvik gibi özel suçlar, kolluk güçleri ve yargı makamlarını, normalde bu gibi hükümler olmasa dahi ulaşılmak istenen amaca elverişli olağan ceza hükümlerinin ötesinde bir sınırlandırmaya

¹ Ulrich Schwäble, **Das grundrecht der Versammlungsfreiheit (Art. 8 GG)**, Berlin: Duncker/Humboldt, 1975, s. 88 vd.

² Ezelin v. Fransa, par. 37.

³ Schwäble, s. 97 vd.

yönlendirmektedir. Bu bakımdan aslında ifade özgürlüğünün kullanım biçimlerinden biri olan toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin bir kanunun gerekliliği tartışılabilir. (Aynı şey TCK’nın 220/7 ve TMK’nın 7/2’inci maddeleri için de geçerlidir.)

Nitekim böyle bir kanun olmasa da, kişilerin hakaret, şiddet vb. eylemleri olağan ceza hükümleri gereğince yaptırıma tabi tutulabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına ilişkin özel bir kanun çıkartılacaksa bu kanunun amacı, söz konusu hakkı sınırlamak değil, daha etkili kullanılması için devlete pozitif yükümlülükler getirmek olmalıdır. Bu bakımdan her halükarda 2911 sayılı kanun ilga edilmeli, eğer yeni bir kanun kaleme alınacaksa bu kanunda, göstericilerin haklarını kullanması sırasında üçüncü kişilerden gelecek tehlikelere karşı devletin koruma ödevleri vurgulanmalı, etkili kullanıma yönelik olarak devletin tuvalet, ambülâns vb. imkânları tedarik etme biçimleri, hak ve özgürlükleri ön planda tutarak düzenlenmelidir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesi için gerekli görülen “düzenleme kurulu” oluşturulması ve ‘yaş’ şartlarından vazgeçilmeli, kategorik nitelikteki mekânsal ve zamansal sınırlamalar ayıklanmalıdır. Bu yönde ayıklanmalara ilişkin tereddütler, böyle sınırlamalara yer vermeyen Avrupa devletleri dikkate alındığında yersizdir⁴. Avrupa örnekleri, böyle hükümlere yer verilmeden de kamu düzeni vs.’nin sağlanabildiğini göstermektedir...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

⁴ Almanya toplanma yasası, çok yakın tarihte Türkçeye tercüme edilmiştir. Bkz. “Alman Toplantılar ve Yürüyüşler Hakkında Kanun (Toplantı Kanunu – TK)”, Gülsün Ayhan Aygörmmez (çev.), **Rechtsbrücke/Hukuk Köprüsü**, Özyeğin Üniversitesi Yayınları, S.4, 2013, ss.339-348.

**AFET RİSKİ ALTINDA TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER:
6306 SAYILI AFET YASASI KAPSAMINDA TEMEL HAK VE
ÖZGÜRLÜKLERE GETİRİLEN SINIRLAMALAR**

*(FUNDAMENTAL RIGHTS AND FREEDOMS UNDER CATASTROPHE
RISK: LIMITATIONS OF FUNDAMENTAL RIGHTS AND FREEDOMS
WITHIN THE SCOPE OF DISASTER LAW NO 6306)*

Seda Yurtcanlı*

ÖZET

Yüksek deprem riski altında bulunan Türkiye’de yönetimler, güvensiz ve sağlıksız konutların inşa edilmesine izin vererek kişilerin yaşama hakkını tehlikeye sokmuşlardır. Bu tehlikenin giderilmesi için hazırlanan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun mülkiyet hakkını, aileye, özel yaşama ve konuta saygı hakkını ve hak arama hürriyetini sınırlandıran düzenlemeler içermektedir. Ancak öngörülen sınırlamaların anayasaya uygunluğu konusunda ciddi şüpheler bulunmaktadır. Nitekim Yasa olağan hukuk kuralları içinde adeta “olağanüstü bir rejim” öngörmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet Riski, Kentsel Dönüşüm, Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması.

ABSTRACT

Located in a high seismic risk area, Turkey endangers human life by allowing unhealthy and unsafe buildings to be built. To deal with this danger, the law on the transformation of areas at risk of disaster contains various provisions that restrict the right to property, the right to respect for private and family life and home and the right to enforce human rights. However, there are serious uncertainties about the constitutionality of these restrictions, because the law provides a “state of emergency” in the rules of ordinary law.

Keywords: Catastrophe Risk, Urban Transformation, Restrictions on Fundamental Rights and Freedoms.

***

---

* İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

“...Türkiye’de bugüne kadar yaşanan depremler önemli oranda can ve mal kayıplarına sebep olmuştur. “Deprem değil bina öldürür” ifadesiyle sloganlaşan ve Türkiye gerçeğini yansıtan bu söz, sağlığı ve güvenliği tehdit eden yapılara ve yapılaşmaya müdahale edilmesini zorunlu kılmıştır. Bu amaçla 2004 senesinde yürürlüğe konan Belediye Kanunu’nun kentsel dönüşüm başlıklı 73. maddesi, dönüşüm alanlarını toplumsal, mekânsal ve ekonomik açıdan ele alması ve yık-yap mantığından ziyade yenileme ve güçlendirmeye ağırlık vermesi nedeniyle temel hak ve özgürlüklere de uygun düşen bir düzenlemeydi. Ancak gerek 2010 yılında hak ve özgürlükler aleyhine yapılan değişiklikler gerekse bu ihlallerin daha geniş alanda ve engelsiz şekilde devam etmesini sağlayacak olan 6306 sayılı Afet Yasası ile sağlıklı ve güvenli yaşam alanlarını oluşturma kamu yararından uzaklaşmıştır.

Katılımcı demokrasiden uzak bir anlayışla hazırlanan Yasa, yerinden yönetim ilkesine aykırı olarak yönetimi merkezileştirmekte, kamu yararının sağlanmasının bütün külfetini özellikle bina malikleri üzerine yıkmakta, mülkiyet hakkını, aile yaşamına, özel yaşama ve konut hakkına saygı haklarını hukuki güvencelerden yoksun bırakacak şekilde sınırlandırmakta ve ihlal etmektedir. Yasa, içeriğindeki düzenlemelerle tıpkı olağanüstü rejim hali varmış gibi hukuk devletini zorlayan bir olağan hukuk rejimi öngörmüştür.¹ Bu rejimde, genel durumdan farklı olarak, otorite lehine değil ekonomik aktörler lehine temel hak ve özgürlükler ihlal edilmiştir. Son dönemde çıkartılan 2B arazilerinin satışına ilişkin yasal düzenleme, maden kanununda yapılan değişiklikler, gündemde olan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Yasa Tasarısı bize yalnızca ekonomik büyüme odaklı olan bir kalkınma hedefi çizmiş, bu hedefte de gerek insan hakları gerekse doğa yer bulamamıştır.

Yasa, öngördüğü mekanizmalarla hukuk devleti ilkesine, eşitliğe, hak arama hürriyetine, temel hak ve hürriyetlere, kamu yararı ilkesine aykırılıklar içermiş ve tüm toplumu potansiyel mağdur haline getirmiştir. Anayasa Mahkemesi Yasa’nın pek çok maddesinin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle açılan davaya ilişkin esasa geçilmesine karar vermiş ancak henüz sonuçlandırmamıştır.² Yüksek Mahkeme’den çıkacak sonucu hukuki ya da politik olma durumuna göre Anayasa Mahkemesi’nin bireysel başvuru kapsamında yakın gelecekteki ağırlıklı gündem konusu da belirlenmiş olacaktır....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Seda YURTCANLI, s. 42.

² Anayasa Mahkemesi, E:2012/87 ve E. 2013/17.

TAKDİR MARJİ DOKTRİNİ VE TÜRKİYE ANAYASA MAHKEMESİ AÇISINDAN ANLAMI

(MARGIN OF APPRECIATION DOCTRINE AND ITS SIGNIFICANCE FOR THE TURKISH CONSTITUTIONAL COURT)

Tolga Şirin*

ÖZET

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi içtihatlarındaki takdir marjı doktrininin Türkiye Anayasa Mahkemesi tarafından da kullanılmaya başlandığı gözlemlenmektedir. Anayasa Mahkemesi, İHAM'ın Sözleşme'ye taraf devletlerin takdir marjı içinde gördüğü konularda aynı takdir marjını yasama organına bırakma eğilimindedir.

Bu makalede söz konusu doktrinin ECHR içtihatlarındaki gelişimi ve onu ortaya çıkaran nedenler üzerinde durulmuş ve bu doktrinin Anayasa Mahkemesi'nin anılan şekilde kullanımına uygun olup olmadığı sorgulanmıştır. Makalede ulaşılan sonuç şudur: İHAM, bu marjı taraf devletlere bırakmaktadır. Yargı yetkisi ise, tıpkı yasama ve yürütme gibi bu marjdan yararlanabilir. Bu nedenle söz konusu doktrinin anayasa şikâyeti yargılamalarında aynen kullanılması mümkün değildir.

Anahtar Kelimeler: Takdir marjı doktrini, Türkiye Anayasa Mahkemesi, egemenlik, yargısal aktivizm

ABSTRACT

The Constitutional Court of Turkey has started to use the margin of appreciation doctrine, which is part of the European Court of Human Rights jurisprudence. The Court tends to adopt the same margin of appreciation as the European Court grants to the legislatures of contracting states.

In this article the development of the doctrine in ECHR jurisprudence is discussed and the reasons for it are emphasized. It is questioned whether it is appropriate for the Constitutional Court to use the doctrine. The conclusion is that the ECHR recognizes the margin of appreciation as a doctrine applicable not only to legislative bodies, but

---

* Dr., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilimdalı

also to other authorities of the contracting states. The judiciary can use the doctrine in the same way as the legislature and executive. Therefore, it is not possible to use the aforementioned doctrine verbatim for the proceeding of constitution complaint.

Keywords: *Margin of appreciation doctrine, Constitutional Court of Turkey, sovereignty, judicial activism*

***

“...Türkiye Anayasa Mahkemesi'nin bundan sonraki süreçte iş yükünün büyük bir kısmını anayasa şikâyeti oluşturacaktır. AYM Yasası, yasama organının işlemlerine karşı anayasa şikâyeti yolunu kapatmıştır. Bu anayasaya aykırı kısıtlama ortadan kaldırılmadıkça¹, doğrudan yasalara karşı anayasa şikâyeti yapılamayacak görünmektedir. Fakat bu durum dahi, AYM'nin, takdir marjı doktrinin unsuru olan takdir yetkisini geniş anlamda yasama organına bırakan yaklaşımını, sorun olmaktan çıkartmaz. Anılan sorun, iptal ve itiraz davaları bakımından geçerliliğini koruduğu gibi, AYM'nin önüne anayasa şikâyeti yoluyla gelen, farklı biçimde yorum yapılmasının mümkün olmadığı yasa hükümlerine dayanılarak verilen yargı kararları bakımından da geçerli olacaktır. Örneğin AYM, mevcut yaklaşımını sürdürdükçe, soyadı değişikliğinin Türkçü yasağı, (geçmişteki haliyle) vicdani ret hakkı, belli LGBT hakları, kürtaj hakkı, toplantı ve gösterilerde izin/bildirim yükümlülüğü vb. konularda yasama organının açık iradesine (yani farklı yorumlanması mümkün olmayan mevzuata) dayanan yargı kararları karşısında kendisini sınırlayacaktır. Bu sınırlamada ise büyük ihtimalle Strazburg'un takdir marjı doktrinine dayanılacaktır...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Kaldırılmasına yönelik öneriler için Şirin, ss. 286-289.

KARAR İNCELEMELERİ/REVIEWS OF DECISIONS- JUDGEMENTS/NOTES DE JURISRUDECE

KADINLARA KARŞI AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ KOMİTESİNİN R.K.B./TÜRKİYE KARARI¹ VE KARARDA BENİMSENEN GÖRÜŞLERİN OLASI ETKİLERİ

*(THE CEDAW COMMITTEE'S DECISION IN R.K.B./TURKEY AND THE POSSIBLE
EFFECTS OF THE VIEWS ADOPTED IN THE DECISION)*

Tijen Dünder-Sezer*

ÖZET

Bu incelemede, KKAÖS Komitesi'nin 2012 yılında sonuçlandır-
dığı R.K.B./Türkiye kararı ele alınmakta; bu karar çerçevesinde çeşitli
sorunlar değerlendirilmektedir. Komite görüşlerinde, ilgili Türk Mah-
kemelerinin kararlarında cinsiyet ayrımcılığı iddialarının gereken şekilde
değerlendirilmediği, ayrımcılık yaratan delillerin kullanıldığı tespit
edilmiştir. Ayrıca Mahkemelerin zararlı/hatalı toplumsal cinsiyet kalıp-
larından etkilendikleri ve cinsiyete duyarlı bir bakış açısı sergilemedik-
leri ortaya konmuştur. Tüm bu hususlar Sözleşmenin ihlalinin tespit
edilmesi sonucunu doğurmuştur.

Komite görüşleri her ne kadar bağlayıcı olmasalar da, ilk görüşle-
rin benimsenmesinden itibaren uluslararası insan hakları hukukunda etki
doğurmuşlardır. Bu görüşlerin ulusal hukukları ve Türk Hukukunu etki-
leyecek olması da kaçınılmaz bir sonuçtur.

Anahtar kelimeler: Toplumsal cinsiyet kalıpları, ayrımcılık ya-
sağı, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları

ABSTRACT

*In this study, CEDAW Committee's decision in R.K.B /Turkey issued
in 2012 is analyzed and some issues are scrutinized in the framework of
this decision. The Committee found that the relevant Turkish Courts did*

---

¹ Söz konusu karara ilişkin "görüşler", Komite'nin 13 Şubat- 2 Mart 2012 tarihleri
arasındaki elli birinci oturumunda benimsenmiştir. Başvurunun yapılma tarihi
14.7.2009, kararın kabul edilme tarihi ise 24. 2. 2012'dir. Başvuru no
(Communication no): 28/2010.

* Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

not give due consideration to the claims of gender discrimination and that they used the evidence which is discriminatory. The Committee also determined that the decisions of Turkish Courts are made under the influence of harmful gender stereotypes and that the Courts have no gender sensitivity. These issues violate CEDAW's specific provisions.

Although the Committee's views are not binding, they have influenced international human rights law since the first views were adopted. It is inevitable that the views of CEDAW will also affect national laws, including Turkish Law.

Keywords: *Gender stereotyping, prohibition of discrimination, gender equality, women's rights*

***

“...Bireysel başvurular sonucunda benimsenen Komite görüşleri ve tavsiyeleri bağlayıcı değildir. Bununla birlikte, bağlayıcı olan KKAÖS ve Seçmeli Protokole kendi isteğiyle taraf olup Komitenin yetkisini tanımış olmak, görüşlerin dikkatle incelenip gereken önemin gösterilmesini gerektirmektedir. R.K.B./Türkiye kararında yer alan tavsiyelere uyulması ve KKAÖS hükümlerinin yine bu karar uyarınca yorumlanması en başta Anayasamızda yer alan insan haklarına saygılı devlet ilkesinin bir gereğidir.

R.K.B./Türkiye kararının bir yarı yargısal organ tarafından verilmesi ve bağlayıcı olmaması nedeniyle bu kararı önemsememek ülkemiz açısından büyük sakıncalar doğuracaktır. Bunun nedenlerinden birisi de, son yıllarda AIHM'nin, kararlarında KKAÖS Komitesinin görüşlerine atıfta bulunuyor olmasıdır. Kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet kalıpları konusunda son yıllarda verilen ihlal kararları, AIHM yargıçlarının bakış açılarının KKAÖS ve Komite görüşleri ışığında değiştiğini göstermektedir.

Önemle belirtmemiz gerekir ki ülkemizde kamusal makamlar tarafından zararlı/hatalı toplumsal cinsiyet kalıplarının kullanılması ya da bunlarla mücadele edilmemesi ve kadına yönelik ayrımcılık iddialarının gerektiği şekilde dikkate alınmaması, AIHM nezdinde mahkum olmamız sonucunu da doğuracaktır. Bu bağlamda, Türk mevzuatının KKAÖS ve R.K.B./Türkiye kararındaki görüşler ışığında ele alınması, yargısal makamların kararlarını zararlı toplumsal cinsiyet kalıplarından etkilenerek vermemeleri gereklidir. Bu hususların gerçekleşmesi için R.K.B./Türkiye kararındaki eğitim verilmesine ilişkin tavsiyeye acilen ve etkili bir şekilde uyulması gereklidir...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

ANAYASA HABERLERİ / CONSTITUTIONAL NEWS / INFORMATIONS CONSTITUTIONNELLES

BU SAYININ ANAYASA HABERLERİ*

(*CONSTITUTIONAL NEWS OF THIS ISSUE/INFORMATIONS SUR LES
DEVELOPPEMENTS CONSTITUTIONNELS DE CE NUMERO*)

Erkan Duymaz* - Tolga Şirin**

• **Fransız Anayasa Konseyi eşcinseller arası evliliğe izin veren yasayı Anayasa'ya uygun buldu. / The Constitutional Council of France validated the law allowing same-sex marriages. / Le Conseil constitutionnel français a validé la loi autorisant le mariage entre personnes de même sexe. (17.05.2013)**

23 Nisan 2013 tarihinde Parlamento'da kabul edilen eşcinsel çiftlere evlenme ve evlat edinme hakkı tanıyan yasa Anayasa Konseyi tarafından onaylandı. Konsey, söz konusu düzenlemenin hiçbir anayasal ilkeye aykırı olmadığına hükmederken, bu yasanın eşcinsel çiftlere başlı başına bir "çocuk sahibi olma hakkı" tanımadığının altını çizdi. Konsey öte yandan eşcinsel çiftlerin evlat edinmesi konusunda "çocuğun menfaati" ilkesinin gözetilmesi gerektiğini vurguladı. (Karar no: 2013-669)

• **Fransa Anayasa Konseyi hidrolik çatlatma yasağının Anayasa'ya uygun olduğu kararı verdi. / The Constitutional Council of France held that the ban of hydraulic fracturing is in accordance with the Constitution. / Le Conseil constitutionnel français a estimé que la pratique de fracturation hydraulique était conforme à la Constitution. (13.10.2013)**

Fransız hükümeti 2011'de çıkan hidrolik çatlatmayı vasaklayan kanun gereği Schuepbach ve Total SA şirketlerinin lisanslarını iptal etmiş. Dallaslı Schuepbach şirketi de bu vasağa itiraz edip Paris yakınlarındaki Cerev-Pontoise mahkemesine taşınmıştı. Mahkeme davayı Danıştay'a yönlendirmiş, oradan da Anayasa Mahkemesine sevk edilmişti.

...

- **İHAM Büyük Daire, Del Rio Prada/İspanya** kararında çeşitli terör eylemlerinden sorumlu tutulan bir hükümlünün kesinleşmiş tahliye tarihinin Yüksek Mahkeme'nin içtihat değişikliğine gitmesi nedeniyle

* Katkılarından dolayı Av. Evra Çetin'e teşekkür ederiz.

* Dr., İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı.

** Dr., Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

değişmesini İHAS md. 7'ye aykırı buldu. Mahkeme, mahkumiyet kararının verildiği tarihte yürürlükte olan düzenlemelere ve yerleşmiş içtihadı göre serbest bırakılması gereken bir mahkumun tahliyesinin, öngörülemez bir içtihat değişikliği nedeniyle, dokuz yıl sonra bırakılmasının cezaların yasallığı ilkesiyle bağdaşmayacağına hükmetti. Başvurucunun özgürlük ve güvenlik hakkının (İHAS md. 5§1) de ihlal edildiği sonucuna varan Büyük Daire, savunmacı devletin en kısa sürede başvurucuyu serbest bırakmakla yükümlülüğü olduğunu belirtti. (No: 42750/09, 21.10.2013)

...

***Makalenin devamına, dergimizin
2013 tarihli 2. cilt 4. sayısından ulaşabilirsiniz***

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ YAYIN İLKELERİ
PUBLICATION AND SUBMISSION REQUIREMENTS OF
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW

1. Anayasa Hukuku Dergisi, yılda iki sayı olarak yayımlanan hakemli bir dergidir.

Journal of Constitutional Law is a peer-reviewed journal published two times in a year.

2. Dergi’de yayımlanabilecek yazılar, Anayasa Hukuku alanını ilgilendiren içerikte her türlü makale, karar incelemesi ve kitap incelemesi ile çevirilerdir. Yazıların dili, Türkçe veya diğer Avrupa dilleridir.

This is a journal of law focusing on legal issues concerning Constitutional law. Articles, case notes and comments, discussions of legislative development, book reviews and other similar type of papers which are written in Turkish and in other European languages are welcome.

3. Dergi’de yayımlanmak üzere gönderilen yazılar başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

Articles that will be sent to the editor should not be published elsewhere nor be submitted to other journals simultaneously.

4. Yazılar microsoft word (microsoft office 98 ve üzeri versiyonlar) formatında (doc veya docx dosya uzantılı olarak) yazılmış olmalıdır. Ayrıca yazılar, aşağıdaki şekil şartlarına uygun olarak kaleme alınmış olmalıdır.

Kağıt Boyu: A4

Üst: 2.5 cm; Alt: 2.5 cm; Sol: 2 cm; Sağ: 2 cm

Metin: Times New Roman, 12 punto, 1.5 satır aralığı, iki yana yaslı

Dipnotlar: Sayfa altında, Times New Roman, 10 punto, 1 satır aralığı, iki yana yaslı

Articles should be submitted as microsoft word (either with doc or docx file extensions) documents (microsoft office 98 or higher versions). Articles should be written according to the following style guidelines:

Paper size: A4

Top: 2.5 cm; Bottom: 2.5 cm; Left: 2 cm; Right: 2 cm

Text body: Times New Roman, 12 points, at 1.5 line spacing, justified

Footnotes: Times New Roman, 10 points, at 1 line spacing, justified

5. Her yazı, kaydedildiği bir CD ile ya da elektronik posta yolu ile microsoft word formatında editöre teslim edilmelidir. Yazının basılı olarak teslimi gerekmemektedir.

Softcopy of the article either on a CD or as an attached microsoft word document via e-mail should be submitted to the editor. There is no need to submit any hardcopy of the article.

6. Yazıyla birlikte yazarın (veya yazarların) adına, unvanına, çalıştığı kuruma, açık adresine, kolay ulaşım sağlanabilecek telefon numaralarına ve elektronik posta adreslerine ilişkin bilgiler de editöre ulaştırılmalıdır.

The name(s), formal position(s), institutional affiliation(s) and contact details (especially e-mail(s)) of the author(s) must be clearly included with the submission to the editor.

7. Dergi'ye gönderilen makaleler Türkçe ve İngilizce başlık ile hem İngilizce hem de Türkçe özet kısmı içermelidir.

Each submission should contain a Turkish (only for Turkish authors) and an English Title, as well as structured Abstract in Turkish (only for Turkish authors) and English.

8. Dergi'ye gönderilen makalelerde, ilgili makaledeki konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce uygun *anahtar kelimeler* bulunmalıdır.

All articles should be accompanied by sufficient number of keywords in Turkish (only for Turkish authors) and English that reflect the content of the article.

9. Dergi'ye gönderilen makalelerde kullanılan kaynaklar, makale sonunda *kaynakça* olarak alfabetik sırada verilmiş olmalı ve kullanılan kaynaklar dipnotunda veya metin içerisinde kısa olarak yer almalıdır.

All references cited in the text should be numbered in order of mention in the text and should be given abbreviated form in footnotes. They should be listed in full form at the end of the article in an alphabetically arranged bibliography as well.

10. Dergi'ye gönderilen makalelerin yazım bakımından son denetimlerin yapılmış olduğu ve *basılmaya hazır olarak* verildiği kabul edilir.

All submissions are regarded as ready to publish and already proofread by the author himself or herself.

11. Yayın Kurulu'nda ilk değerlendirilmesi yapılan makaleler, anonim olarak hakeme gönderilecek, hakemden gelen rapor doğrultusunda makalenin yayımlanmasına, hakemden gelen rapor çerçevesinde düzeltme istemesine ya da yayımlanmamasına karar verilecek ve yazar durumdan en kısa zamanda ve genellikle e-posta yolu ile haberdar edilecektir. Tamamlanmış veya düzeltilmiş yazı, Yayın Kurulu'nca, tekrar hakeme gönderilebilir.

Articles will initially be examined by the editorial board. After initial evaluation by the editorial board, the submissions will be sent to an anonymous peer reviewer, who is determined by the editorial board. In case of rejection or proposed amendments, the contributor(s) will be informed (generally via e-mail) in adequate detail and provided with a copy of the reviewer's report. Whenever needed or necessary, a reviewed and amended submission may be sent to a second reviewer.

12. Dergi, hakemin yazarı bilmemesi esasına (*kör hakemlik*) dayanır. Hakeme gönderilecek makalelerde de yazarın kimliğine ilişkin bilgilerin gizliliği sağlanır.

All articles submitted are subject to a blind peer review. The identity of the author(s) and reviewer(s) will not be revealed to the other party.

13. Dergi basıldıktan sonra ilgili sayının yazarlarına ve bu sayıda hakemlik yapmış olanlara ücretsiz olarak gönderilir.

Free copies of the published issue will be sent both to the author(s) and to the reviewer(s).

LEGAL YAYINCILIK

2013 YILI FİYAT LİSTESİ

Legalbank (Elektronik Hukuk Bankası) www.legalbank.net ☐ Bir Yıllık Abonelik Bedeli 460 ₺			
Legal Hukuk Dergisi (Aylık)			
☐ 2013 yılı 390 ₺	☐ 2011 yılı 370 ₺	☐ 2009 yılı 330 ₺	☐ 2007 yılı 260 ₺
☐ 2012 yılı 390 ₺	☐ 2010 yılı 350 ₺	☐ 2008 yılı 300 ₺	☐ 2006 yılı 240 ₺
☐ 2005 yılı 220 ₺	☐ 2004 yılı 200 ₺	☐ 2003 yılı 150 ₺	
Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi (6 Aylık)			
☐ 2013 yılı 90 ₺	☐ 2012 yılı 90 ₺		
Tıp Hukuku Dergisi (6 Aylık)		Banka ve Finans Hukuku Dergisi (3 Aylık)	
☐ 2013 yılı 90 ₺	☐ 2012 yılı 90 ₺	☐ 2013 yılı 190 ₺	☐ 2012 yılı 190 ₺
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (3 Aylık)			
☐ 2013 yılı 220 ₺	☐ 2011 yılı 200 ₺	☐ 2009 yılı 180 ₺	☐ 2007 yılı 120 ₺
☐ 2012 yılı 220 ₺	☐ 2010 yılı 190 ₺	☐ 2008 yılı 145 ₺	☐ 2006 yılı 110 ₺
☐ 2005 yılı 100 ₺	☐ 2004 yılı 90 ₺		
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi (3 Aylık)			
☐ 2008 yılı 75 ₺	☐ 2007 yılı 65 ₺	☐ 2006 yılı 25 ₺ (2 Sayı)	
Malî Hukuk Dergisi (Aylık)			
☐ 2013 yılı 290 ₺	☐ 2011 yılı 275 ₺	☐ 2009 yılı 245 ₺	☐ 2007 yılı 190 ₺
☐ 2012 yılı 290 ₺	☐ 2010 yılı 260 ₺	☐ 2008 yılı 220 ₺	☐ 2006 yılı 175 ₺
☐ 2005 yılı 160 ₺			
Fikrî ve Sınai Haklar Dergisi (3 Aylık)			
☐ 2013 yılı 190 ₺	☐ 2011 yılı 180 ₺	☐ 2009 yılı 160 ₺	☐ 2007 yılı 120 ₺
☐ 2012 yılı 190 ₺	☐ 2010 yılı 170 ₺	☐ 2008 yılı 140 ₺	☐ 2006 yılı 110 ₺
☐ 2005 yılı 100 ₺			
Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi (4 Aylık)			
☐ 2013 yılı 145 ₺	☐ 2011 yılı 135 ₺	☐ 2009 yılı 120 ₺	☐ 2007 yılı 90 ₺
☐ 2012 yılı 145 ₺	☐ 2010 yılı 125 ₺	☐ 2008 yılı 105 ₺	☐ 2006 yılı 80 ₺
☐ 2005 yılı 50 ₺			(2 Sayı)
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi (6 Aylık)		Regesta Ticaret Hukuku Dergisi	
☐ 2013 yılı 90 ₺	☐ 2006-2005-2004 yılları (8 Sayı) 65 ₺	☐ 2013 yılı 60 ₺ (3 sayı)	☐ 2012 yılı 75 ₺ (4 sayı)
☐ 2007 yılı 75 ₺			
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (6 Aylık)			
☐ 2013 yılı 90 ₺	☐ 2010 yılı 35 ₺	☐ 2009 yılı 35 ₺	☐ 2008 yılı 60 ₺
☐ 2012 yılı 90 ₺	☐ 2011 yılı 85 ₺	☐ 2007 yılı 60 ₺	☐ 2006 yılı 60 ₺
Anayasa Hukuku Dergisi (6 Aylık)		Paket Abonelik İndirimleri	
☐ 2013 yılı 90 ₺	☐ 2012 yılı 90 ₺	Dergi Miktarı	İndirim
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (6 Aylık)		2	% 2
☐ 2010 yılı 45 ₺	☐ 2007 yılı 45 ₺	3-5	% 4
☐ 2009 yılı 45 ₺	☐ 2006 yılı 45 ₺	6-9	% 6
☐ 2008 yılı 45 ₺		10+	% 10
Dergilerimizi veya Paket Aboneliklerimizi Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödemeniz halinde ayrıca (paket + kadem indirimini yaptıktan sonra) % 10 indirim uygulanacaktır.		Oluşturduğumuz paketlere yandaki paket abonelik indirimleri uygulanacaktır. Abone olunan geçmiş her yıl için ayrıca + %1 kadem indirimini uygulanmaktadır. Sadece Kredi Kartına 6 Taksit yapılmaktadır	

PTT / Posta Çeki Hesap No: 1052845

BANKA ADI	ŞUBE	ŞUBE KODU	HESAP NO	IBAN NO
Yapı Kredi Bankası	Moda	217	60825788	TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88
Garanti Bankası	Moda	124	6299549	TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49
Akbank	Moda	256	0048668-8	TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68
Türkiye İş Bankası	Hasanpaşa	1166	332004	TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04

Türkiye İş Bankası'na Yapacağınız Havaleler Ücretsizdir

Legal Yayıncılık A.Ş.

Caferağa Mah. Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D: 6. 34710 Kadıköy / İstanbul

Tel: (0216) 449 04 85 - 86 Faks: (0216) 449 04 87

legal@legal.com.tr

www.legal.com.tr

LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU

ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS

Abonelik için Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87

www.legal.com.tr aboneli@legal.com.tr

Bahariye Caddesi Çam Apt. No:63/6 Kadıköy - İstanbul

Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) 60825788 (IBAN No: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)

Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) 6299549 (IBAN No: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)

Akbank (Moda Şubesi - 256) 0048668-8 (IBAN No: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)

Türkiye İş Bankası (Hasanpaşa Şubesi - 1166) 332004 (IBAN No: TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04)

Türkiye İş Bankası'na Yapacağımız Havaleler Ücretsizdir • PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845

LEGAL SİPARİŞ FORMU			
ABONELİK BİLGİLERİ		FATURA BİLGİLERİ	
Ad Soyad / Ünvan :		Ad Soyad / Ünvan :	
Adres :		Adres :	
Telefon :		Vergi Dairesi :	
Faks :		Vergi No / TC No :	
Cep Telefonu :		E-Posta :	
Programın Adı	Abonelik Süresi	Kullanıcı S.	Fiyatı
Legalbank			
Dergi Adı	Abone Olunan Yıllar	Fiyatı	
Legal Hukuk Dergisi			
Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi			
Legal Mali Hukuk Dergisi			
Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi			
Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi			
Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi			
Legal Banka ve Finans Hukuku Dergisi			
Legal Tıp Hukuku Dergisi			
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası			
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi			
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi			
Legal Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi			
Anayasa Hukuku Dergisi			
Regesta Ticaret Hukuku Dergisi			
Kitabın Adı	Yazarı	Adet	Fiyatı
☐ Nakit İndirimi % 10 ☐ Paket İndirimi % ..... ☐ Kidem İndirimi %			TOPLAM FİYAT :

Kredi Kartı ile Ödemek İstiyorum

Nakit Ödemek İstiyorum

Kartın Üzerindeki İsim : .....

Banka Havalesi ( )

Kart No: .....

Posta Çeki ( )

Son Kullanma Tarihi : .....

Elden ( )

CVV2 No : .....

Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmanızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarımıza Firmanız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum.

Tarih: .....

Abone İmza:

Şirket Temsilcisi:

LEGALBANK ABONELİK FORMU
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LAW DATABASE

LEGAL YAYINCILIK A.Ş.

Abonelik İçin Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87
www.legalbank.net abone@legalbank.net

LEGALBANK ABONELİK FORMU			
Mevzuat ve Kararlar Bankası (www.legalbank.net)			
Abonenin		Fatura Bilgileri	
Adı -Soyadı		Adı -Soyadı	
Firma		Firma	
Adres		Adres	
T.C. Kimlik No.		T.C. Kimlik No.	
Telefon		Vergi Dairesi	
Cep Telefonu		Vergi No.	
E-Posta (abone isminiz olarak kullanılacaktır)		Kullanıcı Adedi	
1 Yıllık (1 Kullanıcı) Abonelik Bedeli 460 ₺			
Banka Hesabına Ödeme			
☐ Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) Hesap No. 60825788 (IBAN NO: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)			
☐ Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) Hesap No. 6299549 (IBAN NO: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)			
☐ Akbank (Moda Şubesi - 256) Hesap No. 0048668-8 (IBAN NO: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)			
☐ T. İş Bankası (Hasanpaşa Şubesi- 1166) Hesap No. 332004 (IBAN NO: TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04)			
T. İş Bankası'na Yapacağınız Havaaleler Ücretsizdir			
Posta Çeki İle Ödeme			
☐ PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845			
Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödememiz halinde % 10 indirim uygulanacaktır.		Sadece Kredi Kartına 4 Taksit yapılmaktadır	
Adı Soyadı		Banka	
Kredi Kart No			
☐ VISA ☐ MASTERCARD		Son Kullanma Tarihi	
Ödeme Şekli	Tarih	Tutar	
Peşinat			Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmanızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmanız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum. İş bu abonelik sözleşmesi, www.legalbank.net sitesindeki mevzuat kararlar bankası 1 yıllık abonelik hizmetini kapsamaktadır.
Toplam			

Legal Yayıncılık 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

Tarih ...../...../.....

Abone İmza .....

Şirket Temsilcisi İmza .....

